

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
 Leidžiama kas Pėtynčia
 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
 Savienyose Valstijose \$1.50
 Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly „Tevyne“
 Published Every Friday
 By the Lithuanian Alliance of America
 P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 41

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Spalio (October) 13, 1922.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XIII

Įvairios Žinios

PALIAUBŲ DERYSBOS.

Spalių 3 d., Mudanijoje prasidėjo paliaubų derybos tarpe Santarvės ir Turko nacionalistų atstovų. Nors derybos neina sklandžiai ir tuo patim laiku turkai kai kur dar giliau įlenda į neutralę zoną, vienok yra manoma, kad seksis priieiti prie susitarimo. Turkai pasizada išpildyti visus Santarvės reikalavimus, jei jiems bus atiduota visa Trakija. Ateina ne oficialių žinių, kurios skelbia, kad Santarvė sutinkanti atiduoti turkams Trakija, jei jie išpildys sekamus reikalavimus:

1. Turkai gali pasiūsti savo žendarmėrijos nurodytą skaitliū į rytinę dalį Trakijos, ligi nebus padaryta galutina pastovi taika;
 2. Turkai turi ištraukti visą savo kariuomenę iš neutralės zonos;
 3. Turko kariuomenė tik tuomet galės okupuoti Trakiją, kai bus galutinai pasirašyta taikos sutartis.
- Sakoma, kad turkai nelabai kratosi nuo šių pasiūlymų. Taipgi yra žinių, kad ir graikai sutiks su šiuo Santarvės pasiūlymu, nors pirmiausia jie skelbė, kad gavai yra ginti Trakiją nuo turkų ir niekuomet nesutiks atiduoti Trakijos turkams. Taigi matosi davinių visomis pusėmis, kad bus išvengtas Anglų-Turkų karas.

PASITRAUKS IŠ REPARACIJŲ KOMISIJS.

Ne oficialės žinios skelbia, kad Anglija ir Italija rengiasi ištraukti savo atstovus iš reparacijų komisijos, paliekant visoms valstybėms laisvę tartis atskirai su Vokietija delei karo padarytų nuostolių atlyginimo. Šitoki savo žygį minėtos valstybės pamatuoja tuomi, kad reparacijų komisija jau atgyveno savo laiką ir ji nieko rimto negalinti atlikti.

Vienok francuzai mano, kad Anglija su Italija yra padariusios slaptą sutartį šituo klausimu, visai nepaformavus Francijos, iš ko francuzai daro visokių išvadų. Vadinasi, skirstymasis Santarvės su kiekviena diena didėja.

NAUJO ANGLIAKASYKLŲ STREIKO PAVOJUS.

Spalių 4 d. užsibaigė minkštųjų angliakasyklų savininkų ir unijos atstovų konferencija, kuri įvyko Cleveland, Ohio, pasitarimui atieities sutarčių delei, kuomet kovo 31 d., 1923 m., dabar esanti galėje sutartis pasibaigs. Konferencija išsiskirstė prie jokių pagedaunjamų davinių neprivedaus ir net grumojant naujo streiko pavojum. Angliaka-

syklų savininkai susivieniję griežtai atmetė angliakasyklų reikalavimus, o angliakasyklų unijos atstovai pareiškė, kad jie griežtai laikysis savo reikalavimų.

Angliakasyklų unijos prezidentas, John L. Lewis, pareiškė, kad pradžioje sausio sekamų metų angliakasyklų pareikalau sekamų išligių:

1. Atnaujinti dabartinę mokesčių dviejų metų laikui;
2. Šešių valandų darbo diena ir 5 dienų darbo savaitė;
3. Skaityti laiką ir pusę už viršlaikio darbą.

Angliakasyklų savininkai griežtai pasipriešino šitokiems reikalavimams ir išreiškė net nusistebėjimo, kad drįstama šitoki reikalavimai statyti, pertraukę konferenciją.

ATNAUJINTA SUTARTIS.

Pranešama iš Chicago, jog spalių 3 d. 49 geležinkelinių kompanijos pasirašė sutartį su savo traukinių prižiūrėtojais ir konduktoriams sekamiems metams. Atnaujinta sutartis ligi spalių 21 d., 1922 m. senomis darbo išlygomis, taisyklėmis ir dabar esančiomis algomis.

NAUJAS REAKCIONIERIŲ SUMANYMAS.

New Yorko valstijos Komercijos Rumai priėmė rezoliuciją, kuria siulo visoje šalyje įvesti tokia tvarka, kad kiekvienas Suv. valst. gyventojas turėtų duoti nuotraukt savo pirštų atspaud. Nors toje rezoliucijoje sakoma, kad tuo budu būtų galima sumažinti neteisingų balsuotojų skaitlius, kriminaliai nusizengimai, vagystės, plėšimai ir nešiojimas nelegaliu budu ginklų, vienok kiekvienam protaujantiam žmogui yra aišku, kad toks pasinylmas yra padarytas visai kitais tikslais: kovai su darbininkų susipratimu, kurių kiekvienas pasijudinimas savo teisių ir reikalų apgynimui yra laikomas radikalų besirengimu revoliucijai. Plėšikų ir kriminalistų tokia tvarka nei kiek neapsunkintų.

Ir ko dar „demokratėnės“ Amerikos reakcionieriai nesugalvos!

MOTERIS SUV. VALST. SENATORIUM.

Numeris Georgia valstijos senatoriui Watsonui, gubernatoriui Hardwick laikinai tos valstijos senatorium paskyrė W. H. Felton, 87 metų moterį. Tai pirmu tinas atsitikimas Suv. Valst., kad moteris paskirta tokiai vietai.

Nors naujai paskirtai senatori gal neteks pasirodyti senato posėdžiuose, nes iki sekamam Kongreso susirinkimui gali būti išrinktas naujas senatorius šiai valsti-

jai, tačiau ji gauna senatoriaus algą ir turi visas tu urėdo privilegijas. Taipgi šitas gubernatoriaus Hardwick žingsnis nemažai sudėdėjo Amerikos konservatyvų alementą, kuris yra to supratimo, kad moterims yra dar peranksti sėdėti Senate, nes mat jos dar nėra ganėtinai išsilavinusios politikoje.

MIŠKŲ GAISRAI.

Kanadoje, Temiskaming apylinkėse siaučia milžiniški miškų gaisrai. Gaisrai sunaikino net daugelį miestelių ir kaimų, delei ko liko apie 6,000 gyventojų be namų ir apie 50 ypatų yra žuvusių šituose gaisruose. Taipgi padaryta milžiniški medžiaginiai nuostoliai. Kadangi pastaruojū laiku nėra lietaus, tai visos pastangos gaisrų sustabdymui eina niekais.

„IŠDŽIOVINO“ SUV. VALST. LAIVUS.

Spalių 6 d. Suv. Valst. Prezidentas Hardingas patvirtino generalio prokuroro Daugherty įsakymą, kad griežtai draudžiama ant Suv. Valst. laivų pardavinėti ir arba net pervežti svaiginančius gėrimus. Taipgi draudžiama ir svetimų valstybių laivams įvažiuoti į Suv. Valstijų prieplaukas, kurie turi savyje kokioje nors formoje svaiginančių gėrimų.

Šitokis prezidento nutarimas, sakoma, labai atsiliepis Suv. Valst. laivams biznio žvilgsniu. Taipgi yra manoma, kad kitos valstybės griežtai pasipriešins, kad ir jų laivams yra draudžiama įvažiuoti į Suv. Valst. prieplaukas su svaiginamais gėrimais, kurių prieplaukose nepardavinėja.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Berlyno statistikos tvirtina, kad pereitojo pasaulinio karo metu apie 75 mil. žmonių dalyvavo kare, o apie 30 mil. žmonių dalyvavo aktyviuose mušiuose.

— Vėl ateina žinių iš Mas kvos, kad Turko sultonas Mohamedas VI atsisakė sosto, užleisdamas jį savo busbroliui Abdul Medžid Effendi, kuris bus žinomas kaip Medžid II.

— Apskaitliuojama, kad šiais metais visose Suv. Valst. į naujų namų statybą yra įdėta apie \$5,090,000,000 kapitalo.

— Atsisakęs sosto Graikijos karalius Konstantinas išvažiuodamas iš Graikijos išsivežė 225 didelfias skrynias visokių gėrybių.

— Graikijos nauji rinkimai į parlamentą įvyks lap kričio 13 d., kurie sudarys naują pastovią valdžią.

— Santarvės okupacijinė kariuomenė Rhine upės pakraščiais išgėrusi šiais metais 124,733 bonkas vyno arba už 118,777,684 vokiškų markių.

— Pranešama iš Tokio, kad Sibire prasidėjo mušiai tarpe bolševikų kariuomenės ir Tolimųjų Rytų Respublikos armijos.

— Pranešama iš Berlyno, kad bolševikai šaukia naują Pabaltijos valstybių konferenciją apsvarstyti nusiginklavimo klausimo, kurio je sutiko dalyvauti ir Lenkija.

— Paskutine rugsėjo mėnesio savaitė Vokietija atspausdino 26 bilionus nau-

jų popierinių markių, kas dar labiau nupuldė Vokietijos markių vertę.

— Angoros valdžia laiko suėmusi apie 50 amerikonių, kaipo karo' belaisvių, kuriems nieko negali pagelbėti nei Amerikos generalis konsulas, nes šita valdžia Amerikos konsulo dar nėra pripažinusi.

— Vario kasyklų darbininkams, Houghton, Mich., kompanijos pakėlė algas 15 nuošimčių.

LIETUVOS ŽINIOS

APVAIKŠČIOJIMAS VILNIAUS ŠEŠIŲ ŠIMTŲ METŲ JUBILIEJAUS.

Vašingtonas, IX—30 (El ta) Rugsėjo 29 d. Lietuvoje įvyko apvaikščiojimas Vilniaus šešių šimtų metų įsteigimo jubiliejaus.

LITAS ĮVEDAMAS LIETUVOJE NUO Š. M. SPALIŲ MĖN. 1 D.

Vašingtonas, IX—30 (El ta) Spalių pirmą dieną Lietuvoje oficialiai įvedamas pinigų vienas „litas“. Litas lygus dešimtai dalei Am. dolerio. Litas turi 100 centų.

NAUJA LIETUVIŲ BENDROVĖ KLAIPĖDOJE.

Klaipėdos krašte įsteigta lietuvių nauja akeinė bendrovė „Sandėlis“, kuri užsiima ekspedicija, transportu, apdraudimų komisija, prekių sandėliuosa sukrovimu ir jų apsaugojimu. Bendrovės direktorius yra buvusis Prūsų Lietuvių Susivienijimo Tautos Tarybos Generalinis sekretorius p. Režulaitis. Bendrovės tiks las stiprinti lietuvių ekonominį gyvenimą ir tautišką krutėjimą.

VAŽIUOJA LIETUVOS OPERON.

Lietuvos Valstybinės Operos direktorius, amerikietis A. Sodeika, pakvietė į Lietuvos operą amerikietes artistes-dainininkes: p-lę M. Rakauskaitę ir poniją O. Pocienę, abi iš Chicago, Ill.

Dabar tenka sužinoti, kad p-lė M. Rakauskaitė jau galutinai nutariusi važiuoti Lietuvon ir stoti Lietuvos operon ir apie pabaigą šio mėnesio jau išvažiuoja į Lietuvą. Ar p. Pocienė važiuos Lietuvon, kad stoti operon, tuo tarpu dar nėra žinoma.

Iš Lietuvos Laikraščiu

— Švietimo Ministerija steigia Palangoj vidurinę mokyklą su prekybos ir pramonės skyriais.

— Šimet įsikurė Skapiškų vidurinė mokykla kurią savo lėšomis laikys visas Skapiškio valsčius; bus mo-tais 124,733 bonkas vyno arba už 118,777,684 vokiškų markių.

— Rugsėjo 4 d. įvyko Biržuose Žemės Ukio Paroda. Išdalinta 25 pagyrimo lapai.

— Lietuvos atstovybė Maskvoje nuo rugsėjo 14 d. persikėlė į naują butą — Povarskaja ul. 24 Nr.

— Rugsėjo 15 d. Lietuvos Universitete įvyko iškilniū gas naujai įstojusių studentų priėmimas, dalyvaujant Švietimo Ministeriui, garbės prof. Basanavičiui ir kitiems profesoriams. Priimta apie 800 naujų studentų. Dabar Universitete jau bus apie 1200 studentų.

— Rugsėjo 16 d. atvyko iš Mažosios Lietuvos 73 ukininkai į Kauną Žemės Ukio ir Pramonės parodos pažiūrėti.

— Rugsėjo 3 d. parkeliauo iš Odesos į Lietuvą tremtiniai — 128 lietuviai, 37 žydai, 4 rusai ir 2 lenkai.

— Pumpėnų valsčiuje (Pasvalio aps.) rugsėjo 3 ir 4 dienomis įvyko priešalkoholinis balsavimas; prieš baltakę balsavo 1687, o už 312; susilaikė 1885.

— Netrukus Karo Muzė jui bus įtaisyta varpų mulzika; varpai su aparatu jau atvežti iš Berlyno į Karo Muzėjų.

— Rugsėjo 13 d. Kaune įvyko „Blaivybės“ draugijos metinis suvažiavimas. Iš užsienio buvo atvykę: Estijos blaivybės d-jos pirm. prof. Ernests ir Latvių blaivybės dr-jos C. V. nariai p. p. Kempelis ir Ritter.

— Kainoms umai pakilus, Klaipėdos krašto darbininkai labai pradėjo nerimauti. Darbininkų profesinės sąjungos reikalauja iš valdžios griežtų priemonių ekonominei lygsvarai išlaikyti.

— Praeitais mokslo metais Latvijoje buvo 7 lietuvių mokyklos, kurias lankė 833 mokiniai.

— Kirmėlės. Šimet kai kuriose vietose pasirodė kirmėlių. Apie Anykščius, Vykonių sodžiuje vietoje žirnių liko vieni jų stagarai, be lapų. Naikina labiausiai žirnius ir linus. Kitų augalų tuo tarpu nepuola.

— Rugpiučio mėnesį durpes bekasant netoli Rudamkas tam tikras nuo žemės mokesnis mokyklos reikalams.

Kas Išleido Registracijos Įstatymą?

Pažvelgus į Amerikos lietuvių laikraščius, tenka pastebėti didelis amerikiečių susirūpinimas Lietuvos valdžios išleistu privalomu registracijos įstatymu, kuris skaudžiai paliečia Amerikoje gyvenančius Lietuvos piliečius. Vienok noriu pažymėti, kad daugumoje tie Amerikos lietuvių kolonijų ir draugijų protestai yra nepilnai rimti ir daugumoje neatitinka momento svarbai ir net tikrelybei. Juose smerkiama visa Lietuvos valdžia ir net St. Seimas, kuomet už šio įstatymo išleidimą yra kalta tik viena krikščionių demokratų partija, nes iš jos šaltinių šitas įstatymas išplaukė.

Pastebėjęs amerikiečių laikraščiuose nusiskundimus šiuo nevykusiu įstatymu, labai tuomi susidomėjau ir pradėjau teirautis kokiais motyvais besivaduojant šitas įstatymas išleistas. Pasirodo, kad net nekurie St. Seimo frakeijų lyderiai nieko nežino apie šį įstatymą. Vienas jų pareiškė, kad buvo kada tai apie panašų įstatymą St. Seime kalbėta, bet ant kiek jam yra žinoma, tai nieko panašaus St. Seime nėra galutinai nutarta. Sako, Amerikoje yra visiškai negalima dalyku ir už negalima praversti gyvenime įstatymą, bausti savo piliečius net pilietybės atėmimu, irgi yra net prasizengimu prieš įgimtą piliečių teisę ir prieš visą kulturingą pasaulį. Bet p. Čarneckis, ar to nepermatydumas, ar bijodamas pasipriešinti kr. dem. patvarkymams, davinėjo net teigiamas rekomendacijas.

Štai delko amerikiečiams atsirado privaloma pasų sistema ir neužtarnauta jų pabauda, net pilietybės atėmimu.

Nors amerikiečių protesto balsas yra labai teisingas ir rimtų valstybių valdžios, kurioms ištikrųjų rupi krašto ir jo piliečių gerovė, atkreiptų į tai dėmes, tačiau su širdperša tenka pasakyti, kad amerikiečiai to nesulauks nuo krikščioniškos Lietuvos valdžios. Jei Lietuvos valdžiai nerupėjo vis so krašto likimas, kuris besmugeliuojant ministeriams ir St. Seimo vadams, prives ta prie galutinio medžiaginio ir moralio bankroto, tai ar galima norėti, kad ta valdžia atkreiptų dėmesį į amerikiečių balsą. Nejaugi manote, kad Lietuvos valdžiai yra labai svarbu, kad ji pradžius vieną ketvirtadalį Lietuvių Tautos, kuomet ji į nieką neatsižvelgdama studmą visą Lietuvą ir neisbrendama pražūtį. Begalo sunku šitoki pareiškimą daryti, bet ant nelaimės taip yra.

L. P-tis.
 Kaunas, 1922 m.—9—20.

„TĖVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugražinimui.

ŽYDŲ VERKSMAI.

Turbūt pasaulyje nėra kitos tokios tautos, kuri taip ne dženteloniškai prie kiekvienos progos pasauliui garsintų savo skriaudas, kaip žydai. Ir turbūt niekas pasaulyje neįstengtų žydų pageidavimų patenkinti, nes jų tautinis ir individualis egoizmas nežino jokių ribų. Šito įrodymui užtenka prisiminti vien žydų santykius su Lietuva.

Kiekvienam lietuviui šiandien yra žinoma ir net patys žydai asmeniškai su jais besikalbant pripažįsta, kad Lietuvoje žydai turi daugiau visokių teisių, negu bile kurioje kitoje pasaulio valstybėje. Apart to, beveik visas ekonominis Lietuvos gyvenimas žydų rankose, o prof. Voldemaras tvirtina, kad žydų reikalų ministras Soloveičikas, su pagalba jam pasidavusių valdžioje esančių kunigų, Lietuva ir politiška valdo. Bet ar žydams to užtenka? Visai ne!

Pačioje Lietuvoje žydai yra rusifikacijos tvirtiausiu ramsčiu ir visokio šmeigėlio takų pramintojai, kas galutinai žudo valstybę. Užsienio žydai irgi prie kiekvienos mažiausios progos Lietuvą šmeičia. Gerai atmename kokį nekultūrišką triukšmą pakėlė Anglijos ir Amerikos žydai prieš Lietuvą, reikalaudami net ją išmesti iš Tautų Sąjungos, vien delto, kad St. Seimas nesutiko įdėti į Lietuvos valstybės konstituciją atskiro straipsnio, garantuojančio žydų tautinei mažumai Lietuvoje atskiras specialias teises nuo kitų tautinių mažumų. Šitą žydų reikalavimą pasmerkė net Lietuvos socialdemokratų frakcijos lyderiai St. Seime, kaip nedemokratišką reikalavimą.

Dabar štai vėl Amerikos Žydų Pagalbos Komitetas išleido oficialų atsišaukimą į žydus, kurį, žinoma, paskelbė ir anglų spaudoje, kad reikalinga sudėti pagalbai Smyrno nukentėjusių žydų 14 mil. dolerių. Šitame savo oficialiam atsišaukime minėtas komitetas sekamai išsireiškia:

„Kuomet mes susirinksim į savo sinagogas šioje išsipirkimo dienoje“ maldauti susimylėjimo ir gerširdingumo Aukščiausiojo, tai tegul mūsų širdys skrenda prie mūsų brolių nelaimės ištiktų Ukrainoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Austrijoje ir Rumunijoje ir taipgi Smyrne ir Konstantinopolyje.“

Vadinasi, Lietuvos žydų padėtis yra tolygi, kaip Lenkijos, Rumunijos, Ukrainos, Smyrno ir kitų šalių žydų, kur jie netik jokių tautinių teisių neturi, bet

dar prie kiekvienos progos yra persekiojami ir net skerdžiami. O pasaulis gerai žino pastarųjų valstybių žydų likimą, kur jiems nekarta buvo net pogromai suruošta. Todel šiūomi savo atsišaukimu Amerikos žydai mėgina įtikinti pasaulį, kad ir Lietuvos žydų likimas yra tolygus, kaip ir Lenkijos, Rumunijos, Smyrno žydų. Vienok tuo patim laiku nieko nemini apie Rusijos žydus, nes mat Rusų Tarybų valdžios aukštoiose sferose sėdi žydai, nors gal Rusijoje žydai nemažiau bado kenčia už kitas tautas. O gal ištikrųjų Rusijos žydai visko pilni — gal tik rusai ir kitos tautos milijonais badu miršta?

Atiduok žydai viską, ką tik turi ir tai jį skriaudi. Lietuva davė žydams daugiau, negu patiems lietuviams ir tai jie visomis pusėmis šaukia, kad Lietuvos žydai yra lygiai skriaudžiami, kaip ir žydų pogromais pasižymėjusiose šalyse. Yra labai nedėkingas žydų atsimokėjimas Lietuvos valstybei, kuri jiems didžiausių teisių suteikė.

REGISTRACIJOS ĮSTATYMO ŽALINGUMAS.

Šiame „Tėvynės“ num. telpa mūsų patikėtino bendradarbio iš Kauno straipsnelis (žiūrėk pirmą puslapį), kuriame jisai tikrina, kad net tuli St. Seimo frakcijų lyderiai nieko nežino apie registracijos įstatymą. Tačiau „Sandaroje“ buvęs St. Seimo sekretorius, gerb. L. Natkevičius, tikrina, kad tas įstatymas išleistas St. Seimo. Vienok nežiurint kas tą įstatymą išleido, praveriant dar kartą pažvelgti kiek jis žalos neša Amerikos lietuviams ir pačiai Lietuvai.

Pirmiausiai tenka pasakyti, kad jei šitas įstatymas ir būtų atšauktas, tai Amerikos lietuvių ilgam laikui neužmirš to skausmo, kokį suteikė jiems mėginimas šitokį įstatymą pravesiti ir todėl Lietuva ilgam laikui nesulauks Amerikos lietuvių širdingos paramos, kokią turėjo ligi šiol. Jei Lietuvos valdžia nesisiekaitis su Amerikos lietuvių balsu ir varu šitą įstatymą vykdyti, tai bus atplėšta nuo gyvo Lietuvos Tautos kuno arti vienas ketvirtadalis jos ištikimų vaikų. Tuomet nors didžiausios katastrofos Lietuvoje ištiktų, tai tegul nesitiki Lietuvos valdžia Amerikos lietuvių jokios pagalbos: nei paskola, nei aukomis.

Jei šitas įstatymas bus vykinamas, tai beveik visa Amerikos lietuvių protaujanti ir visomis savo išgalėmis Lietuvą rėmusi visuomenė nesiregistruos ir stengsis kuogreičiausiai pastoti šios šalies piliečiais. Amerika to tik ir nori. Ir tuo budu šita sveikiausia ir ištikimiausia Lietuvai Amerikos lietuvių dalis bus galutinai atšalinta nuo Lietuvos. Nors tokis pasielgimas negalima pavadinti vykinam, nes Lietuva nekalta, kad jos jezuitų kontroliuojama valdžia tokius įstatymus leidžia, vienok žmogus jausdamas, kad už jo pasišventimą ir gausias aukas

didžiausios skriaudos ir ne teisingumo saiku atsimokama, kyla pas jį keršto ir begalinio pasipriešinimo jausmas. Todel jisai ir reiškia tą pasipriešinimą tokiu budu, kokiu tik jis gali. Pagaliau ką galima ir daryti su tokią valdžia, kuri savo piliečių ramaus ir kultūriško protesto balso negirdi ir nenori girdėti.

Atvertus antrą medalio pusę ir patiems Amerikoje gyvenantiems lietuviams piliečiams būtų didelės skriaudos neįsiregistruvus. Kaip visiems yra žinoma, kad dar gerb. J. Vileišio laikais ir jo pastangomis Lietuva yra sudariusi su Suv. Valst. Lždo Departamentu tam tikrą sutartį, kuria Lietuvos piliečiai yra paliuosuojami nuo mokėjimo taksu (mokesčių) nuo visų savo įeigų ir moka tik tokias ir tomis pačiomis teisėmis taksas, kaip ir Amerikos piliečiai. Kaip greitai neįsiregistruvę Lietuvos piliečiai bus paskelbti keturių vėjų piliečiais, taip greitai jiems prisėis mokėti taksos nuo įeigų po keturis nuosimėjus už kiekvieną uždirbtą centą, kaip kad daro kiti svetimsaliai, kurių valstybės nėra sudarusios panašios sutarties.

Dar pusė bėdos su tais žmonėmis, kurie žinodami šito įstatymo žalingumą ir jo žiaurias pasekmes nesiregistruos. Jie nors žino ką daro. Žino, kad jie priima sunkę pabaudą už savo dosnumą ir darbą savo Tėvynei. Jie žino, kad tuomi reiškia didžiausio protesto prieš žiaurią įstatymą. Bet jis bus nemaža dalis tokių Lietuvos piliečių, kurie nieko nežinodami apie šį įstatymą bus nubauti. Yra nemaža tokių lietuvių kolonijų (jau nekalbant apie išsimėčiusius po miškus ir šiaip tarpe svetintaučių lietuvių, kurie lietuvių gyvenimo sektį neturi jokių galiomybių), kurios šito įstatymo tinkamai išsiaiškinti nemokės ir net nepajęgs, kad ir norėtų. Yra nemaža apylinkių, kuriose nėra nei žmonių, nei įstaigų, kad registracijos darbu užsiimti galėtų, o paprastam žmoge liui tokią komplikuoatą registracijos aplikaciją išpildyti yra tiesiog neatmezgamu mazgu. Pagaliau rašinytėi Lietuvos atstovybė apylikaciją gauti, trauktis paviekslus pasui, aplikacijas su paveiksiais vėl siuntinėti atstovybė, tai paprastam žmogui tokia painiava, kad kitas ir mokėdamas rašyti ant visko ranka numos, visai nesuprasdamas kokios skaudžios pasekmės jį laukia.

Taigi drąsiai galima tikrinti, kad Lietuvos valdžia nusulauks tų milijonų iš privalomos Amerikos lietuviams registracijos, kurių jį tikėjosi šitą įstatymą leisdama. Tuomi tik užtrauks Amerikos lietuvių prakeikimą ant visos Lietuvos ir galutinai amerikiečius atšalins nuo Lietuvos Tautos kuno — nuo Lietuvos rėmimo. Tuomet nei kultūriams Lietuvos reikalams amerikiečiai neduos aukų ir jokiam Lietuvos valstybės darbuvi jū neprišausi. Jau dabar tokia atmosfera jau

čiama Amerikos lietuviuose, kuomet dar yra vilties, kad šis įstatymas bus atšauktas. Todel galima lengvai įsivaizduoti, kokia bus atmosfera tuomet, kai šito

PERŽVALGA

„Tėvynė“ pasakė teisybę. — Kuomet Lietuvos Informacijų Biuras visokiais nusileidimais delei registracijos įstatymo sukompromitavo ir pačią Lietuvos atstovybę, mes išsireiškėme, kad mokesčiai už pasų išdavimą yra nustatyta pačios atstovybės. Šitą mūsų pareiškimą patvirtina ir buvęs St. Seimo sekretorius, p. L. Natkevičius, kuris savo straipsnyje apie registraciją, tilpusiam „Sandaroje“, sekamai pareiškia:

„Turėtų būti įstatymo keliu nustatytas mokesnis už pasus ir visas, o ne palikta nuožiūrai ministerių arba teisingia pasakius atstovybėms, nes praktikoje tai daro ma einant iš rekomendacijų. Įstatymas iš balandžio 20 d. 1922 m., „Vyr. žinios“ 85n. tą teisę ministeriams duoda. Amerikoje atstovybė ima 10 dolerių už pasą ir 5 dolerius už vizą. (Buvo paskelbta, kad reikėsia kasmet mokėti). „Atstovybės dar imama 5 doleriai už prašymą Vidaus Reikalų Ministeriui per Lietuvos atstovybę Amerikoje „apmokėjimui šio prašymo ir persiuntimo Lietuvon.“ „Savotiškias „žyminis mokesnis.“

Ištikrųjų turėtų būti įstatymo keliu nustatytas mokesnis už pasus, visas ir kitus oficialius valdiškus patarnavimus, nes šiandieninė Lietuvos atstovybė Amerikoje nežino jokių rybių Amerikos lietuvių apliešimui. Pagaliau, kiekvienas naujas atstovas gali naujus pavarkymus mokesnių ir kitų formalumų klausimais išleisti. Esant Amerikoje Lietuvos atstovu gerb. J. Vileišiui, užtekdavo Lietuvos piliečiumi vien pasą išiminti važiuojant į Lietuvą ir jokių kitų mokesnių nereikėdavo mokėti. Atvykus Amerikon p. Čarneckiu tuo jaus įvesta pasų vizavimas su pridėdamąja 5 dol. moliu kesnio 1 dol. prie vizų, įvesta 5 dol. mokesnis susirašant per atstovybę su Lietuvos vyriausybe ir daug kitų formalumų išleista, kurie tik bereikalingai apsunkena žmones ir kurie nėra žinomi kitų valstybių atstovybėms. Akyvaizdoje šitokių įvykių, kas gali užtikrinti, kad Lietuvos atstovai Amerikoje nedavarys savo išduodamų pasų ligi 50 dol. ar daugiau, kuomet įstatymais nėra nustatomas mokesnis ir kiti formalumai.

Taipgi p. L. Natkevičius pastebi, kad registracijos įstatymas nėra dar Amerikos lietuviams oficialiai paskelbtas. Jisai sako:

„Pačius pranešimus pateikia Informacijų Biuras, todel tie pranešimai galėtų būti piliečių priimami tik informacijai, o ne vykinimui. Suprantama, kodel daugelis tuos sumokėjimus vadina kun. Kemešio (biuro vedėjo) „išmislu“. Taip svarbius piliečiams pranešimus atstovai arba konsulai turėtų skelbti savo vardu.“

Matomai p. Čarneckis Informacijos Biurą laiko savo oficialiu organu, todel reikia suprasti, kad Inf. Biuras visuomet kalba p. Čarneckio lupomiš.

„Gerb. J. Vileišio nuopelnai.“ — Gerai Amerikos lietuviams pažįstamas ir jų didžiai pamylėtas pirmininis Lietuvos atstovas Amerikoje, gerb. J. Vileišis, matomai išsijuošęs dirba ir Lietuvoje, kaip kad dirbo savo tėvynės labai budamas ir čionai, Amerikoje. Rašydamas Kauno „Tėv. Balse“ Vaisgantas — kun. J. Tomas apie Kauno Rotušės kuoro (bokšto) pražūtinimą, duoda patarimą Viešąją Aikštę pakeisti „Baltosios Gulbės Aikštę“ ir savo straipsnelį baigia sekamai:

„O gal tai perdidelė svajonė? Tik turint toki bulmistrą, kaip p. Jonas Vileišis, svajonės gali įvykti. Kiek tai jau jis padabino tą mūsų sostinę!“ Vadinasi, Kauno padabiniškai didžiausiu nuopelnu yra gerb. J. Vileišio. Jam tą pripažįsta ir kun. Tomas. Kažin ką jį tai pasakys Amerikos lietuvių kleikalai, kurie gatavi gerb. Vileišį vandens šaukšte prigirdyti?

įstatymo pasekmės pradės rodytis. Didelės žalos šitas įstatymas atneštų visais atžvilgiais, o nauda Lietuvos valdžiai ir pačiai valstybei būtų labai maža.

PERŽVALGA

Matomai p. Čarneckis Informacijos Biurą laiko savo oficialiu organu, todel reikia suprasti, kad Inf. Biuras visuomet kalba p. Čarneckio lupomiš.

„Gerb. J. Vileišio nuopelnai.“ — Gerai Amerikos lietuviams pažįstamas ir jų didžiai pamylėtas pirmininis Lietuvos atstovas Amerikoje, gerb. J. Vileišis, matomai išsijuošęs dirba ir Lietuvoje, kaip kad dirbo savo tėvynės labai budamas ir čionai, Amerikoje. Rašydamas Kauno „Tėv. Balse“ Vaisgantas — kun. J. Tomas apie Kauno Rotušės kuoro (bokšto) pražūtinimą, duoda patarimą Viešąją Aikštę pakeisti „Baltosios Gulbės Aikštę“ ir savo straipsnelį baigia sekamai:

„O gal tai perdidelė svajonė? Tik turint toki bulmistrą, kaip p. Jonas Vileišis, svajonės gali įvykti. Kiek tai jau jis padabino tą mūsų sostinę!“ Vadinasi, Kauno padabiniškai didžiausiu nuopelnu yra gerb. J. Vileišio. Jam tą pripažįsta ir kun. Tomas. Kažin ką jį tai pasakys Amerikos lietuvių kleikalai, kurie gatavi gerb. Vileišį vandens šaukšte prigirdyti?

„Pats prisipažino.“ — Lietuviškas priežodis sako: „Sušuk: vagie kepurė de ga! ir vagis nusitvers už kepurės“. Taip lygiai atsišiki ir su „Laisvės“ Dėdele. Savu laiku mes padarėme ištraukas iš „Žinių“, kurios patarė Amerikos lietuvių laikraščių redaktoriams apvalyti savo žodyvus nuo pasikolijimo žodžių ir palinkėjome, kad tuo patarimu pasinaudotų keiksmų dumblynę paskendę laikraščių redakcijos. Nei „Žinių“ patarimuose, nei mūsų palinkėjime nebuvo įvardyta nei vienas laikraštis, nei jų bendradarbis, tačiau „Laisvės“ Dėdelė tuo jaus atsiliepė. Matyt, jis pamanė, kad tai jam tūkoma, nes ištikrųjų p. Dėdelė yra gabiausias „meistru“ pasikolijimo ir keiksmų žodžių. Jisai „Laisvėje“ sekamai užreiškia:

„Mes spiaujam į tą falšavą, nuduotą, išviršinį mandagumą, kuriuo buržuazija dengia savo purviną sielą ir juodus darbus...“ „Prie gerų argumentų aš trus, giliantis žodis tinka, kaip geras stimuliantas prie valgio. Savo politinius priešus mes visupirmaisia mušam gerais argumentais ir jeigu tą argumentaciją užpėčėtam žodžiu „judošius“, ar „išgama“ tai čia forma supulpa su turiniu. Tai tokia yra darbininkiška pažiūra į mandagumą.“

Gali sau p. Dėdelė savo „Laisvėje“ spiaudytis ir keiktis, kiek tik jam patinka — mes jam to nepavydime. Prie progos tik norime jam priminti, kad ir tų žmonių siela nelabai švart, kurie, vietoje rimtų ar-

gumentų, spiaudosi, keikiasi ir nebutus dalykus išmisliloja ant savo idėjinių priešų, nežiurint, kad jie tai daro net išreikšdami „darbininkišką pažiūrą į mandagumą“. Spiaudalai, keikimai, kolionės ir šmeižtai visuomet buvo ir visuomet bus purvino gyvenimo ir purvinos sielos atvaizda. Nejaugi tinka darbininkams savo kovos pagrindan dėti tokius purvus? Juk su sipratę darbininkai tik ir kovoja, kad išbridus iš purvino gyvenimo netik ekonominiai, bet ir dvasiniai, o p. Dėdelė vardu darbininkų piešia jų dvasinį ateities gyvenimą spiaudalų ir purvo dažais...“

Pagaliau, norime priminti p. Dėdelei, kad labai nepadoriai ir negražu kaltinti kitaip manančius žmones už nepapildytus nusižengimus. Štai kokį apkaltinimą p. Dėdelė padaro „Tėvynės“ redaktoriui: „Apsivalykim“, — sučypė Vitaitis, tėvynietis“ ir pagrasino komunistams „indžionkšnu.“

Kur ir kuomet Vitaitis grąsino komunistams „indžionkšnu“, tai šitų žodžių rašytojui nėra žinoma. Beabejonės ir p. Dėdelė to įrodyti negalėtų. Užtenka jam vien to, kad jisai užsimanė, anot jo išsireiškimo, apspiauti Vitaitį, tat atsi-krakštes ir atliko savo „darbininkišką žygį“. Kam dar čia žiurėti „darbininkiškos pažiūros“ žmogui tokių „buržuazinio mandagumo“ išmisliu, kaip faktai ir įrodymai.

PERŽVALGA

„Pats prisipažino.“ — Lietuviškas priežodis sako: „Sušuk: vagie kepurė de ga! ir vagis nusitvers už kepurės“. Taip lygiai atsišiki ir su „Laisvės“ Dėdele. Savu laiku mes padarėme ištraukas iš „Žinių“, kurios patarė Amerikos lietuvių laikraščių redaktoriams apvalyti savo žodyvus nuo pasikolijimo žodžių ir palinkėjome, kad tuo patarimu pasinaudotų keiksmų dumblynę paskendę laikraščių redakcijos. Nei „Žinių“ patarimuose, nei mūsų palinkėjime nebuvo įvardyta nei vienas laikraštis, nei jų bendradarbis, tačiau „Laisvės“ Dėdelė tuo jaus atsiliepė. Matyt, jis pamanė, kad tai jam tūkoma, nes ištikrųjų p. Dėdelė yra gabiausias „meistru“ pasikolijimo ir keiksmų žodžių. Jisai „Laisvėje“ sekamai užreiškia:

„Mes spiaujam į tą falšavą, nuduotą, išviršinį mandagumą, kuriuo buržuazija dengia savo purviną sielą ir juodus darbus...“ „Prie gerų argumentų aš trus, giliantis žodis tinka, kaip geras stimuliantas prie valgio. Savo politinius priešus mes visupirmaisia mušam gerais argumentais ir jeigu tą argumentaciją užpėčėtam žodžiu „judošius“, ar „išgama“ tai čia forma supulpa su turiniu. Tai tokia yra darbininkiška pažiūra į mandagumą.“

Gali sau p. Dėdelė savo „Laisvėje“ spiaudytis ir keiktis, kiek tik jam patinka — mes jam to nepavydime. Prie progos tik norime jam priminti, kad ir tų žmonių siela nelabai švart, kurie, vietoje rimtų ar-

gumentų, spiaudosi, keikiasi ir nebutus dalykus išmisliloja ant savo idėjinių priešų, nežiurint, kad jie tai daro net išreikšdami „darbininkišką pažiūrą į mandagumą“. Spiaudalai, keikimai, kolionės ir šmeižtai visuomet buvo ir visuomet bus purvino gyvenimo ir purvinos sielos atvaizda. Nejaugi tinka darbininkams savo kovos pagrindan dėti tokius purvus? Juk su sipratę darbininkai tik ir kovoja, kad išbridus iš purvino gyvenimo netik ekonominiai, bet ir dvasiniai, o p. Dėdelė vardu darbininkų piešia jų dvasinį ateities gyvenimą spiaudalų ir purvo dažais...“

Pagaliau, norime priminti p. Dėdelei, kad labai nepadoriai ir negražu kaltinti kitaip manančius žmones už nepapildytus nusižengimus. Štai kokį apkaltinimą p. Dėdelė padaro „Tėvynės“ redaktoriui: „Apsivalykim“, — sučypė Vitaitis, tėvynietis“ ir pagrasino komunistams „indžionkšnu.“

PERŽVALGA

Kur ir kuomet Vitaitis grąsino komunistams „indžionkšnu“, tai šitų žodžių rašytojui nėra žinoma. Beabejonės ir p. Dėdelė to įrodyti negalėtų. Užtenka jam vien to, kad jisai užsimanė, anot jo išsireiškimo, apspiauti Vitaitį, tat atsi-krakštes ir atliko savo „darbininkišką žygį“. Kam dar čia žiurėti „darbininkiškos pažiūros“ žmogui tokių „buržuazinio mandagumo“ išmisliu, kaip faktai ir įrodymai.

„Tomis pačiomis mūsų korespondento žiniomis sakoma, jogei kun. Kemešis iš Lietuvos Atstovybės nesąs rezignavęs, kaip buvo pranešta laikraščiuose.“ Apart to, mums teko suži noti iš patikėtinų šaltinių, kad emanti aštri kova tarpe kun. Kemešio ir p. Šliko už Lietuvos Informacijų Biuro vedėjo urėdą. Manoma, kad kovą laimės kun. Kemešis, nes esą pastarąjį remia ir pats atstovas p. Čarneckis.

„Laisvė“ pasivijo „Saulę“. — „Tėvynės“ 38 num. vienas mūsų bendradarbių iš Lietuvos pakritikuoja „Saulės“ rasybę ir visą jos konstrukciją. Į tą mūsų bendradarbio kritiką Mahanojaus „gazieta“ sekamai atsako (delei didesnio efekto paliekame „Saulės“ rasybę):

„Taigi, norints tokie europiški ir amerikoniški pasiu telei kokeis yra J. K.—as ir kiti, los ir pusis priesz „Saulę“ kaip toji rupuzė priesz jauti kuri po tam truko isz pavydumo, bet „Saulė“ niez nekenks, nes da daugiau aplaikis skaitytoju po tokiam apgarsinimui. Lokite

europiški pasiutelei, nes jum galas atejna...“ Dabar sulyginkime „Laisvės“ redakcijos parašą po Samuelio Gomperso karkitura, tilpusį „Laisvės“ 231 num.:

„Tas dambralupis senis tai yra Samuelius Gompersas. prezidentas Amerikos Darbo Federacijos. Jis, kaip velnias kerplėšoj, sėdi sau pajuryj, prie maudynių Atlantic City, ir riša „darbininku klausimus“, tėmydamas gražias, jaunas, besimaudančias mergaites. Pažiūrėkite į jo sustervėjusį veidą. Galima suprasti, kokios „prakalnio“ mintys slepiasi už tos jo panirusios „fizionomijos“. Gelžkelių darbininkai tą sykį ruošėsi į visuotiną streiką. O Gompersas apsigyveno puikiausiam viesbuty Atlantic City. Naktį su savo sėbrais darė planus, kaip sulaužyti darbininkų streiką, o diena mirkė juroje savo ištizusią figūrą ir, kanopas užrietas, kaitinosi, ant krašto smėlio ant kranto; sėmė sau įkvėpimo iš gražiosios lyties. Ar ilgai Amerikos darbininkai pakęs tokius vadus?“

Lai sprendžia pats skaitytojas, ar yra nors mažiau-sias skirtumas tarpe „Saulės“ ir „Laisvės“ švarumo ir žmoniškumo žvilgsniais. Mums-gi rodosi, kad „Laisvė“ netik pilnai pasivijo Mahanojaus „gazieta“, bet net stengiasi jį pralenkti. Nenuostabu, kad mūsų gyvenime yra „redaktorių“, kurie nei vienos eilutės negali parašyti be keiksmų ir kolionių, bet nuostabu ir net gaila, kad mūsų visuomenėje yra pritarimo tokiui šiukšlynei, kuri galutinai demoralizuoja mažiau sušipratusias minias. Turbut tik lietuvių spaudoje tokių „perlų“ galima užtikti. Ir mes jais „gėrėsimės“ tol, kol pati visuomenė griežtai nepareikalas švarios ir padorios spaudos.

Krikščionys Demokratai Išsizada Savo Vardo

Jau pernai metais per savivaldybių rinkimus kaiku-riose apskrityse krikščionys demokratai slėpė savo vardą ir dėjos visokiais ukinin-kais katalikais, ukininkais demokratais ir kitokiais. Ir agituodami sakydavo, kad jie nieko bendro su krikščionimis dem. neturi. Matyt, jau tada buvo supratę, kaip į krikščionis dem. žmones žiuri ir kaip jais ir jų pažadais pasitiki.

Dabar jau net kaiku-ris partijos šulai nebeprisipažista savęs krikščionimis dem. ir del efekto net išsiko-lioja tarpu savęs viešai, žinoma, vienas gindamas, kitas smerkdamas krikščionis. Bet žmonės jau per daug gerai pažįsta krikščionių dem. plauką ir gali jie netik visokiais ukininkais katalikais, demokratais, bet nors dešimčiais vardu vadinti save — jų apvilti vargdieniai visuomet pažins juos. Gerai ta patarlė sako: vilką datys išduoda.

Suprato pagaliau žmonės, kaip įklampino kraštą paduodami valdymo vadžias ir krikščionių demokratų rankas. Jeigu dabar, kai kraštas lužta pertekęs visokių produktų, kai derlius daug

geresnis negu kitais metais, bėdnuomenei ir valdininkams reikia badauti, o visokie spekuliantai milijonus sau kraunasi; jeigu kelinti metai Lietuva savo piliečius smaugdama padeda vokiečiams kontribuciją mokėti (markės kritimu); jeigu mišlionais caro rublių ir kaiserio markių šiandiena reikia krosnis kurenti, tai ačiu krikščionims demokratams, kurie krašto valdyti nesugebėdami, bet turėdami Seime 59 rankas (o galvos nė vienos), nė su kieno nuomonėmis bei pataisomis nesiskaito ir leidžia įstatymus savo partijos naudai pritaikindami.

Bežemiai ir mažazemiai aiškiausiai mato, kaip jie gauna taip lengvai per rinkimus pažadėtus dvarininkų žemes. Linguoja vargšai galvas žiurėdami, kaip dvarininkai net pačius dvarų pakraščius, pagal jų bakūžes, tarpu savęs su viso kiomis tetoms ir dėdėms po 80 ha dalosi ir pinhomis akimis ašarų sušunka: *Apogvo!* Dar ir kunigai liepė už tuos apgavikus balsuoti, sakė, jeigu krikščionis dem. išrinksite tai visa jusų bus ir žemė ir miškai. O dabar malkoms pagaliau nebegauti, o apie sienojus ir kalbėti nebėra ko — jų spekuliantai (daugiausia žydai) per varžytines mušdamies nepesidalos. Sakė nevalia bus dvarininkams žemė, miškas pardavinėti, o čia žiurėk atvažiuos koks dolen-

riais vežinas — gražiausius vienkiemius iš dvarų nusi-perka, o mums vargšams iš tolo žiurėk ir seilė ryk tik-tai!

Tik pasisuk sodžiui panašiu aimanavimų begales iš-girsi. Ir kaip gi ne dėjuos, žiurėk, nori žmogelis savo vaiką į mokyklą leisti, nuves — nėra vietos, butas ankštas. Tiesa, vienam namų gale smuklė, antram — mokykla sausakemšai pri-kimšta vaikų. Eina namo nusimines žmogelis, o čia žiuri ten pat stovi puikiausi dvarininko iš 40 — 50 kambarių rumai tušti. Jų savininkai sėdi Varšavoje ir ruošia prieš Lietuvą legijonus, o čia paliktas koks kamisorius arba kokia šimto metų teta, kuri valdo dvarą ir nieko neįsileidžia. O krikščioniškoji valdžia neranda galimybės prievarta išnuo-moti arba sekvestruoti mokyklai tuščius rumus. Nors į kaimynus, butent latvius, pasižiūrėtu, jei patys nesugeba, — tie visus dvarų rumus su sklįpais žemės mokykloms arba šiaip visuome-nės įstaigoms atidavė.

Jau šiuos mažmožius palietus plaukai šiaušias ant galvos del krikščionių sauvalės, o kas būtų, jei giliau pasiraustum arba užsienio politiką užkliudytum. Taigi ir nenustabu, kad krikščionys jau patys savęs pradedą bijoti.

Kaukly.

„Lietuvos Žinios“.

Iš Žemaitijos Padangės

(Kelionės išpuodžių žiupsnelis).

Garsus mūsų rašytojas Simanas Daukantas istoriniuose savo kuriniuose aprašinėja Žemaitiją, tarytum kokią užburtąjį karaliją: ten nepraeinamos, amžinos girios, kur žvėrių žvėreliai ir žvėrių karaliai gyvena, kur paukščių žavėtinai čiuilbėjimas linksmino šimta mečius ažuolus ir pilkasai lokys naivų medžiotoją klai-kion girion įvylodavo... O kiek ten neapsakomų įvairumų, kiek karžygiškos drąsos padėta, koliai užkariauta toji gintaro šalis... Tai vis senosios Žemaitijos garsioji praeitis. Šiandiena Žemaitijoje tematai kalnus kalnelius kur derlingus kviečių dirvos liuliuoja; slėnius ir įlankas, gilius daubas, kur medžiais apaugę, tarytum pasislėpę guli išsilieję ežerai, arba kur tie aukštų skardžių straums upeliai čiuurlena, o čia aplink žaliuos lankos, gėlių kvapas... Tuos kalnus amžinai vaikščiotum, stebuklingu grožiu amžinai džiauktumėsi, o kury ty-lumoj su didžiausiu išilgi mu klausytum paslaptingos vakarinės maldos, o šventąjį Žemaitijos kraštą amžinai pamylėtum... Tačiau tarp tų kalnų, kalnelių nemaža esama ir ašarų pakalnių, kame vargas ir skurdas viešpatauja. Štai iš to krašto išpuodžių ir minčių žiupsnelis:

Krašto atstatymas. Žemaičiai tik iš istorijos teži-no tuos laikus, kad jie stiprius lokio kailius nešiodavo, kada mišką kilpelę rankoje laikydami ant ristojo žirgo į karužį jodavo. Šiandien-tų garsiųjų žemaičių sunus,

pamėgė savo tėviškėle, pamylėjo žagrę, išplėšė suželusius dirvonus ir augina derlingus kviečius. Gi jaunuo-liai, kaip ažuolėliai stiprūs, bėgte bėga į Lietuvos kareiveliuos...

Kur nepasuksi visur dar matai didžiojo karo pėdsakus: ištisi miesteliai, dvarai ir kaimai iš pamatų iš-grauti, kur šiandiena akme-nų kruvos berio gso. Delto Lietuvoje ir jaučiama toki didžiausioji butų stoka. Del-tos pat priežasties žmonės kai kur (Šiauliuose ir ki-tur), įsitaisę urvuose, rusiuose gyvena. Visą tatau reikalinga atstatyti. Teisy-bę sakant nekuriuose vietose atstatymo darbas eina, bet kilusis brangymetis veik viską sustabdė. Šiaip ke-liai ir teltai visai suirę, ypač Šiaulių apskr. Liaudies krašto atstatymu labai susi-rupinui, tik dėja, kad atsi-tatymui sąlygos, ypač miš-ko medžiagos įgyjimui, ma-ža kam prieinamos. Delto ir girdžiama skaudžių nusi-kundimų, kad atsistatantiems sunku miško nusipirk-ti, kad žydai pirkliai baigia naikinti Lietuvos miškus ir gabena ten kur jieš reiki-ka. Dauguma atsistatan-čiųjų laukte laukia, kad val-džia ateitų jiems į pagalbą, įsteigdama įpotekinį kredi-tą statybai remti, duodama paskolą ir tt.

Vargo mokyklos. Žemai-tijos mokyklų padėtis labai apverktina, labiau liaudies mokyklų. Pav. Dirvonyje liaudies mokykla esanti pa-talpinta kokiame tai nere-montuotame barake, kuria-me kartu esą ir gyvuliai.

Baisus nešvarumas, šalta kaip ant lauko. Tuo tarpu to dvaro nuomininkas tu-ris geriausius rumus, kurių vienas galas esąs tuščias, ka-me galėtų puikiausių mo-kyklą įtaisyti. Maža to, lenkų dvarininkų kursty-mais, vietos žmonės esą tiek prieš mokyklą nusistatę, kad netik nesirupina esa-mosios mokyklos pataisy-mu, bet labai nenoriai mo-kyklon leidžia savo vaikus ir mokytojai maisto nepar-duoda. Gi švietimo ministe-rija visai pamiršusi ten esančią mokyklą. Panašiu mokyklos vargų prisėjo daug kame girdėti; kaiku-besiklausant man iš akių ašaros tryško... Aišku, kaip tokiose aplinkybėse Lietu-vos mokykla gali vystytis ir tobulėti, o iš jaunosios musų kartos nesulauksime tų vaisių, kurių esame įpra-tę įsitikėjime laukti. Tad kol nevlė apie tai reiktų rimtai pagalvoti.

Krašto upas. Valstybės gyvenime daug nusveria krašto upas: esant geram krašto upui galima milži-niškus sumanymus įvykdy-ti; blogas krašte upas gim-s-ta tada, kuomet valstybė gyvena kritingas dienas. Gi Lietuvoje del kilusio bran-gumo krašto upas labai nupuolė. Del vokiečių mar-kės puolimo ir kilusio bran-gumečio žmonės labai nusi-mine ir nežino kas daryti. Visi nekantraudami laukia-ką valdžia padarys, o tuo metu neapsakomai sunkus gyvenimas visus slėgtė sle-gia. Čia dygte prigygs-ta įvairiausio plauko žmonių „patiešytojų“ — lenkų ir bolševikų agentų, kurie viso kiais budais kursto liaudį mėgindami sukelti brudėji-mą krašte. Beto reikia pa-žymėti, kad provincijoje ir šiaip jau žmonės gyvena lyg kokiame užpekyje: laikra-ščių neskaityma, Seimo ar valdžios atstovų su praneši-mais retai kame tesilanko-ma, žodžiu, daugiau gyvena ma įvairiausiais gandaiis, nesąmonėmis ir tt. Delto ir priešų agentų darbuotei susidaro kuogeriausia dir-va, dar labiau, kad nėra akylumo juos sekti.

Greit prasidės rinkimai į Lietuvos Seimą. Žmonės iš tuos rinkimus žiuri gana šaltai, nes tiek tiek girdėję apie St. Seimo darbuote — nuolatinės partijų peštyne-abejoja ar naujas Seimas bus geresnis. Šiaip partijų pamokslai visiems iki gyvo kaulo įgrįso. Todel mano-ma, kad per busimus į Sei-mą rinkimus, eis balsuoti tik apie 60% lietuvių gyven-tojų. Lenkai ir žydai į Sei-mą smarkiai ruošiasi.

Tiek šį kartą iš Žemaiti-jos padangės skaudžių ispu-džių. Tačiau žemaičiuose tebegludi toji senųjų amžių galybės dvasia, drąsa, pasi-šventimas į kovą už Lietu-vos Nepriklausomybę ir šviesi viltis garbingųjų lai-mėjimų, tik tas viskas ap-turi, nes nėra žinio, kurs uždegtų užgesusį jų auku-rą...

Kast. Kristutis.

Kaunas. 1922 m. — 9—17.

New Yorko valstijoje yra 49,367 įvairių išdirbsiųų įstaigos. Šitų išdirbsiųų įsteigimo kapitalas išneša \$6,033,828,000.

PABALTIJOS PRIPAŽINIMAS MAINO ATEIVIŲ KVOTAS.

Iš Lietuvos galės įvažiuoti per metus 2,310 žmonių.

Pabaltijos trijų valstijų pripažinimas išsukė atmai-nų nustatytose ateivybės kvotose. Ligšiol iš Rusijos buvo įleidžiama Amerikon per metus iki 34,247 asme-nis; dabar bus įleidžiama tik 21,613. Tuos nukirstus nuo Rusijos 12,634 Ameri-kos Valdžia—valstybės Ko-mercijos ir Darbo departa-mentai priskyre netik trims naujai pripažintoms Pabal-tijos valstybėms, bet taip pat Rytų Galicijai ir Pin-sko Apygardai. Lietuviams labai svarbu bus žinoti, kad dabar naujai nustatyta kvota leidžia iš Lietuvos įvažiuoti Amerikon per metus 2,310 žmonių, paskirstant taip, kad joki mėnesį įvažiavusių skaičius neviršytų vie nos penktos dalies visos paskirtos kvotos. (Iš Esto-nijos nustatyta 1,348 žm., iš Latvijos 1,540 žm.) Kvota Pinsko apygardai nustaty-ta 4,284 kas met ir Rytų Galicijai 5,786. Nors tiedvi šali dabar esą okupuotos lenkų, tačiau joms esanti ntskirtos atskiros kvotos. To priežastį „Philadelphia Bulletin“ šiaip aiškina: „Skirdama šias atskiras kvotas Amerikos valdžia, matyt manė, kad ji pavarto-ją teisėtą administratyvę diskreciją, tur būt parentą ta teorija, kad *Lenkijos Rytų sienų yra dar neišriš-tas klausimas.*“

Tos oficialės žinios ir jų nušvietimas viename iš rim-čiausių šalies dienraščių — mums lietuviams turi dide-lės svarbos.

Liet. Inf. Biuras.

LAISKAS REDAKCIJAI.

Gerb. Redaktorium: „Tėvynės“ N. 39 iš š. m. rug-sėjo 29 d. peržvalgoje, kalbant apie mano atsilankymą A. L. R. K. Federacijos XII kongrese primetama man, kad aš lankau-si vien klerikalinių organizacijų suvažiavimuose, vengdamas lan-kytis suvažiavimuose pažangio-sios srovės.

Kad visuomenė negautų klai-dingos nuomonės del mano pa-žiūros ir partijas ar srovės, aš turiu pažymėti, kad esu nusista-tes nesilankyti į suvažiavimus negavęs nuo tų organizacijų pakvietimo. Bet į lietuvių ar Lietuvos piliečių suvažiavimus ar į susirinkimus kur norima kad aš apsilankyčiau mielai tai padaryti visuomet sutinku, jei tik leidžia man laikas, nežiurė-damas kokios jie yra srovės, organizacijos ar grupės rengi-mi ir suponuodamas, kad pats pakvietimas garantuoja, kad tame suvažiavime ar susirinki-me nebus įžeista Lietuvos gar-bė.

Turiu dar pridėti, kad varto-jus čionai srovės pavadin-ti straipsnio autorias žodžius: „klerikaline“ ir „pažangioji“ srovės, nors asmeniniai esu tos nuomonės, kad partijos ar srovės teder vadinti tais vardais, kokiais jos pačios save vadina.

Prašau priimti, Pone Redak-torium, mano pagarbos pareiš-kimą.

V. Čarneckis, Lietuvos Respublikos Atstovas.

New Yorko mieste yra 281,121 iliteratas, arba 6.2 nuošimtis visų miesto gy-ventojų. 270,788 šitų ilite-ratų yra svetimšalių, o 10,333 yra šioje šalyje gim-usių — vadinasi pačių ame-rikonų.

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa).

Eidamas vakare tamsiąja Aržuolo gatve netikėtai užsistojau ant ko tokio sli-daus ir parpuoliau. Puldamas išsisukau ranką ir gerokai prasimušiau galvą, todėl skubinausi prie gydytojo. Tuo tarpu suti-ko mane policija ir nuvedė į kalėjimą. Vėliaus ponas burmistras paaiškino, kad yra įvykusios didelės skerdynės ir todėl nežinodami manęs, laiko mane areštuotu ligi teismo ir reikalavo dvidešimt penkių dolerių laido. Vienok užtikrino mane, kad jei teisme paaiškės, kad aš nedalyvavau muštynėse, tai mano pinigai bus gražinti. Dabar-gi ponas Teisėjas, neturėdamas jo kių įrodymų, nei liudymų, kad aš nors vestuvėse buvau, užsispyriai mane nubausti. Už ką? Ar užtai, kad mane nelaimė patiko einant gatve? — truputį pakeltu balsu užbaigė Skaitulis.

— Jei nori bylą atidėti, tai aš tau pa-rodysiu, kad įstatymai man leidžia reikalauti iš tavęs penkių šimtų dolerių laido, ligi teismo — piktai pareiškė teisėjas. — Gali užsistatyti penkis šimtus dolerių laido?

— Galiu. Štai banko knygelė ir mel-džiui man gražinti tuos dvidešimt penkis dolerius, kuriuos išreikalavo kalėjime — ir padavė knygelę teisėjui.

— Ar verta nors dešimt dolerių ta jo knygelė? — sarkastiškai pajuokia bur-mistras.

— Ji verta viršiaus dviejų tukstančių. — atsako teisėjas — „fornerai“ turi pini-gų — moka taupyti.

Pasikėlęs teisėjas nuo stalo pasiveda į šalį burmistrą ir policijos viršininką ir rodydamas į knygelę kalba. Vienok buvo aišku, kad jie kalba visai apie ką kitą, nie-ko bendro su knygele neturintį. Po valan-dos teisėjas sugrįžo prie stalo ir atsisedęs kreipiasi į burmistrą:

— Ar miesto valdžia turi koki kitą kaltinimą prieš šitą žmogų?

— Jokio kito kaltinimo nėra, jei po-nas Teisėjas jį atranda nekaltu ir ne da-lyvavusiu muštynėse — atsako burmistras.

— O kaip su gydytojo patarnavimu? Juk jis buvo susidaužęs — vėl klausia teisėjas.

— Jis pasišaukė į kalėjimą savo žei-mynos gydytoją ir pats jam užsimokėjo — paaiškina policijos viršininkas.

— Galutinai išsiaiškinus visam daly-kui, Tamsta esi išteisintas — pareiškia teisėjas rašydamas į knyga. — Štai Tams-tos knygelė ir dvidešimt penki doleriai, ku-riuos buvai užsistatęs laido.

Pasiėmęs knygelę ir pinigų, ramiai šypsdamasis Skaitulis išėjo pro duris. Aš tą žmogų labai pamylėjau, už jo ramę ir kokią tai man nepaprastai malonę ir nuo kitų skirtingai išvaizdą. Net ir jį iškolio-jusi moteris kitaip dabar žiurėjo į jį. Visi supratome, kad jisai yra koku tai budu daug aukščiau stovintis žmogus už mus visus.

Išėjus Skaituliui, burmistras juokda-masis pastebėjo teisėjui:

— Prisėjo tau kietas riešutys per-kąsti...

— Kas galėtų manyti, kad tokis sus-kis ką nors žino! — vis dar piktai kalba teisėjas.

Parėję namo, jau radome artipilnę stubą svečių, kurie susirinko pasidalyti teismo išpuodžiais ir pabaigti likusio alaus. Beveik visą vakarą tik ir buvo kalbama apie Skaitulio drąsą ir išmintį. Apie de-vintą valandą visi svečiai išsiskirstė ir pa-lydėję visus iš Aukštapiilio svečius į stotį, pirmą naktį, nuo vestuvių pradžios, gavo-me progos ramiai pasilsėti.

Taip užsibaigė mudviejų triukšmingo-sios vestuvės. Nors Milda labai pyko už tokių vestuvių kėlimą ir nekartą su moti-na barėsi už tai, tačiau man tas nuotikis buvo toks menkas, toks nežymus prieš ma-no išausiusios laimės rytu giedrą, kad aš jį veikiai užmiršau...

Žiuri Jurgis žibančiom akimi į pašlą langą, kuriame vos pažymu paskutiniai-gestančios dienos spinduliai. Sėdi suak-

S. E. Vitaitis.

menėjęs, tarsi bijodamas pasijudinti, kad nenubaidžius tų malonios praeities žavė-jančių vaizdų, kuriuos jo skausmuose gestanti veidentuvė atgaivino tokiais skais-čiais ir aiškiais, kokiais jie buvo pirmose jo laimės dienose...

XI.

— Prasiidėjo gražiausios ir šviesiau-sios mano gyvenimo dienos — pradėjo Jurgis vis savo stiklinėmis akimis žiurė-damas į langą. — Užmiršau visą pasaulį ir vaikščiojau tarsi kokiame užburtame ma-loniai šiltame sapne, visai nejausdamas, kad aš gyvenu ant šios skausmų ir netei-sybės dumblynėje paskendusios žemės... Mačiau tik vieną Mildą, kuri, tarsi skais-ti deivė, apglobė mane savo dieviška galybe ir šildė, kaitino mano jauną krutinę skais-čios, karštos meilės spinduliais...

Apsigyvenome pas Mildos tėvus, nes motina nenorėjo išleisti nuo savęs Mildos. Pagaliau man giliai širdin buvo įstrigęs kunigo senelio patarimas apsigyventi pas tėvus. Kaž kodėl aš bijojau ir pamislyti apie Aukštapiilį, nors jau buvau pripratęs tenai gyventi ir pažįstamų turėjau. Kiek-vieną kartą, kada tik pamislydavau apie Aukštapiilį, visuomet man prisiminidavo jaunasai kunigiukas.

Tuojaus uošvis gavo man darbą šilkų audimo dirbtuvėje, kurioje jisai buvo ger-rai išgyvenęs ir turėjo gerą vardą. Pra-dėjau mokintis audėjo amato, tačiau neil-gai man buvo lemta tenai dirbti. Po kokių poros mėnesių pradėjo sumažėti darbai au-dinyčiose ir todėl pradėjo atleisdinėti dar-bininkus šimtais iš darbo. Likdavo dirbti tiktai seni, ilgai išgyvenę darbininkai. Atleido pagaliau ir mane nuo darbo. Ka-dangi Vidurpilyje kitokių išdirbysčių, apart audinyčių, beveik jokių nebuvo, tai pagaliau ir Mildos tėvai sutiko, kad mudu nors laikinai persikeltum gyventi į Aukš-tapiilį, kur aš gavau savo seną darbą.

Grįžtant apsigyventi į Aukštapiilį, man rodėsi, kad aš vežu palaidoti savo lai-mę. Grįžau prislėkta siela ir drebančia širdimi...

Apsigyvenome pas Vandeniunus, ta-čiau neilgai mums teko su jais gyventi. Seserys nusitarė ir Milda pradėjo man kal-bėti, kad ji labai norėtų turėti savus namus, kuriuose ji galėtų jaustis pilna šėimi-ninkė ir nereikėtų niekam taikytis ir keno nors malonių priimti. Taigi aš tuojaus pradėjau ieškoti nusamdymų namų. Su-žinojęs uošvis, kad mes rengiamės įsikurti savus namus, vieną sekmadienį atvažiavęs pradėjo kalbėti, kad pirkčiau nuosavus namus.

— Ką čia trankysitės po svetimus kampus! — sako uošvis. — Turit kelis centus savų, o kiek truks, tai aš pridėsiu, kaip po pasogą Mildai, todėl pirkite nuosa-vus namus.

Suradau gražius, naujus namus ir nu-pirkau juos. Užmokėjau dvyliką šimtų dolerių. Aštuonis šimtus turėjau savų, keturis uošvis pridėjo. Neuzilgo susi-kraustėme į savus namus, iš ko Milda ne-pasakomai džiaugėsi. Aš irgi džiaugiausi, bet ne tiek namais, kiek Mildos laime. Mane visuomet imdavo begalinis džiaugs-mas, kuomet aš galėdavau jai nors men-kausį smagumą padaryti.

Pagyvenus vos porą mėnesių savuose namuose, vėla naujo džiaugsmo spinduliai nušvietė musų laimėje paskendusį gyveni-mą. Susilaukėme gražaus sveiko sunaus. Galutinai pasveikus Mildai, apie už poros savaičių, kėlėme savo pirmgimio sunaus krikštynas ir kartu įkurtuves. Kudikiui Milda išrinko vardą Vytautas. Nors jos motina ir kitos moterys peikė tokį vardą, kaipo pagonišką, tačiau Mildos negalėjo perkalbėti.

Taip mums besidžiaugiant saulėtomis musų laimingo gyvenimo dienomis, neju-čiomis slinko audra ant Aukštapiilio lietu-vių gyvenimo, kuri išvertė, išdraskė ir ma-ne gyvenimą — ir mano laimės rumus su-grovė...

Vieną sekmadienį įlipo į sakyklą sene-lis klebonas ir vietoje savo širdingo pa-mokslų, pradėjo atsisveikinti parapijonus. Išgirdė tai parapijonys, pradėjo nerimau-ti. Kiekvienas su žibančiu piktmu aky-se kušdasi su savo kaimynais.

(Daugiau bus).

„Ar Verta Registruotis?“

„Tėvynė“ 38 num. savo editoriale po antgalviu: „ar verta registruotis“, nurodė, kad tas registracijos įstatymas neaiškus — nežinia kas tokį žiaurų įstatymą pagaminė. Tačiau ant pabaigos prieina prie išvedimo, kad mums reikia registruotis, idant nepažūdžius savo pilietinių teisių. Girdi:

„Einant prie galutinų išvadų, mes esam tos nuomonės, kad jei šitas įstatymas yra įvykusių faktų ir jei yra taikomas Amerikos lietuviams Lietuvos valdžios įsakymu, tai reikalinga visiems Amerikoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams registruotis, kad turėjus teisės kovoti prieš šio įstatymo netikslumus...“

Čia „Tėvynė“ aiškiai pasisako: kai tik ji sužinos, kad tas įstatymas yra sumanytas ir autorizuotas Lietuvos valdžios, ji priims jį su protestu.

Aš čia noriu nors trumpai išreikšti savo mintis. Jeigu Lietuvos klero valdžia išleistų įstatymą net tokį, kad kiekvienas gyvenantis Amerikoje Lietuvos pilietis turi įsigyti ražančius, škaplierius, maldaknyges ir kas sekmadienį lankyt bažnyčią ir kartą į mėnesį atlikt išpažintį, ir kas to nepildys, nustos Lietuvos pilietinių teisių, tai ar ir tada „Tėvynė“ redakcija skatintų savo skaitytojus priimti tokį įstatymą su protestu?

Nemanau. Tai ką „Tėvynė“ tada darytų? Manau lieptų tokį įstatymą nepildyt ir skatintų savo skaitytojus rengtis prie skubaus protesto prieš tokį įstatymą. Tai kodėl „Tėvynė“ prieš šį įstatymą abejoja: ar priimt ar ne, o ne griežtai nusistato, kad jis turi but boikotuojamas ir ignorojamas?

Tiesa, šisai įstatymas nepavergia dvasiškai, o tik pinigais, bet žiaurumo žvilgsniu, jis yra lygiai žiaurus. Antraip vertus, jeigu mes jį dabar priimsime su protestu, tai kas gali užginčyti, kad Lietuvos kunigai negali sugalvoti panašaus įstatymo, kokį aukščiau priedėčiau? Niekas. Vadinasi, jeigu mes ir priimsime tą įstatymą, tai mūsų pilietinės teisės vis liekas pavojui! Tai ką gausime pataikaudami?

Todel mums nereikia jiems pataikant del išgelbėjimo savo palietinių teisių, o kovot, kovot nuo pradžios iki galo. Musų obalsis turi but:

Šalin su necivilizuotais įstatymais ir šalin juodieji Romos skarmalai nuo Lietuvos politinės ir ekonominės dirvos — viskas darbo žmonėms!

Franas Skamarakas. Redakcijos pastaba. — Iš kur gerb. Skamarakas ištraukė tokį „Tėvynės“ patarimą savo skaitytojams, kad registracijos įstatymą priimti su protestu, tai tik jis vienas galėtų pasakyti. Pagaliau ir jisai pats pripažįsta, kad „Tėvynė“ yra pasakiusi, jog vien tam „rei-

kalinga visiems Amerikoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams registruotis, kad turėjus teisės kovoti prieš šio įstatymo netikslumus“. Bet jei gerb. Skamarakas būtų perskaitęs visą sakinį, o ne vien jo dalį, tai nebut jam reikėję nei šios kritikos rašyti, nes tenai pasakyta sekamai:

„Einant prie galutinų išvadų, mes esam tos nuomonės, kad jei šitas privalomos registracijos įstatymas yra įvykusių faktų ir jei yra taikomas Amerikos lietuviams Lietuvos valdžios įsakymu, tai reikalinga visiems Amerikoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams registruotis, kad turėjus teisės kovoti prieš šio įstatymo netikslumus, kol jisai nebus atmainytas tinkamomis įstatymu arba ir visai atšauktas, nes kulturingos ir savo piliečių laisvę branginančios valstybės panašių įstatymų neturi. Ypač reikalinga kovoti visomis išgalėmis prieš atėmimą pilietybės Amerikoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams, nors jie ir neužregistruoti, kad reikalui prisėjus jie niekieno netrukdomi galėtų grįžti savo Tėvynėn ir tenai jiems nereikėtų laukti 10 metų kol vėl la galės pastoti Lietuvos piliečiais.“

Nejaugi, p. Skamarakai, šitokį pareiškimą galima vadinti raginimu priimti registracijos įstatymą su protestu?

PRANEŠIMAS MUSŲ PUBLICISTAMS.

Liet. Informacijų Biuras, žinodamas, kad Amerikos lietuvių tarpe esama nemaža Lietuvos mylėtojų, kurie turi didelių rašytojų gabumų, šiuomi kreipiasi į juos prašydamas rašyti straipsnius iš Amerikos lietuvių gyvenimo, kurie per Biuro tarpininkavimą galėtų būti siunčiami Lietuvos laikraščiams, o taip pat straipsnius liečiančius Lietuvos rėmimą. Amerikoje, kurie būtų įdomus ir naudingi Amerikos lietuvių visuomenei ir kuriuos Biuras išsiuntinėtų Amerikos lietuvių laikraščiams.

Liet. Inf. Biuras dėja, negali teikti už prisūnėjamam jam straipsnius atlyginimo ir pasitiki gerb. publicistų šiaip jau gerais norais.

Kad išvengus bereikalingo susirašėjimo gerb. rašytojų prašoma yra siūsti tiktais tokius straipsnius, kurie turi savyje konstruktyvio valstybinio elemento ir yra liuosi nuo by kokių partinių tendencijų.

Liet. Inf. Biuras patyręs daug naudos iš darbuotės gerb. jo korespondentų provincijoje, kur per juos vietos anglų spaudoje buvo paskleista daug žinių apie Lietuvą, ir šiame sumanyme tikisi sulaukti paramos ir pasisekimo ir iš anksto taria ačiu už siunčiamus straipsnius.

M. M. Šlikas, Liet. Inf. Biuro Vedėjas.

S. L. A. REIKALAI

DAUGIAU AKTYVIO DARBO!

Pažvelgus į paskutinę SLA. apyskaitą tenka pasitebėti, kad mūsų organizatorių labai mažą darbo pridėta gavimui organizacijai natūrij narių. Šių metų antro bertainio laiku 311 SLA. kuopų organizatorių prirašė tik 199 naujus narius ir didžiųjų skyrių ir 9 narius į Vaikų Skyrių. Vadinasi, kiekvienam organizatoriui neišpuola nei po vieną narių. Vyrai, tai yra apsilėidimas, kad dauguma organizatorių per tris mėnesius neprirašė nei vieno naujo nario. Iš 311 kuopų tik 94 kuopų organizatoriai prisuntė naujų narių, o 217 organizatorių visiškai nieko neveikė. Tiesa, nekurių kuopų organizatoriai yra gana veiklus ir energingai dirba jiems organizacijos pavestą darbą, tačiau tokių organizatorių, mūsų nelaime, yra labai mažai. Šių metų antro bertainio laiku tik keturi organizatoriai prirašė viršaus 5 narių: 34 kp., New Britain, Conn., organizatorius J. Petkevičius prirašė 10 narių, 57 k., Worcester, Mass., org. K. Budinavičius prirašė 10 narių, 21 kp., Detroit, Mich., org. A. Trimirka prirašė 10 narių ir 139 kp., Chicago, Ill., org. P. Kučinskis prirašė 8 narius. Kiti organizatoriai iš tų 94 kuopų prirašė nuo vieno iki penkių narių.

Prirašymas penkių naujų narių ir tris mėnesius irgi nėra mažų pasidaravimų, tačiau jų visų vardų žinoti suminėti negalime, nes tokių organizatorių yra nemaža. Pagaliau turi kuomi pasiteisinti net ir tų kuopų organizatoriai, kurie prirašė tik po vieną narių, nes yra ženklas, kad jie dirbo. Bet kuomi gali pasiteisinti tų kuopų organizatoriai, kurie trijų mėnesių laiku neprirašė nei vieno naujo nario? Vienatiniui jų pasiteisinti gali buti tik prisipažinimas, kad nieko nedirbta ir tik veltui užimta vieta — organizatoriaus urėdas. Ir tokių organizatorių buvo net 217! Jei kiekvienas organizatorius pasistengtų prirašyti nors po vieną naują narių kas trys mėnesiai, tai pridėjus tą skaitlinę prie darbščiųjų organizatorių darbuotės, kiekvieną bertainį gautumėm mažiauusiai 500 naujų narių. O juk kiekvienas pripažįs, kad labai lengva prirašyti po vieną naują narių ir tris mėnesius laiko, reikia tik truputį padirbėti. Nenuostabu dar, kad visiškai mažų kolonijų organizatoriai neprirašo nei vieno nario, bet negalima nesistebėti, kuomet didžiuliu kolonijū, kur lietuvių tukstančiais skaitoma, organizatoriai negauna nei vieno naujo nario kartais net per išitus mėtus! Yra daugiau niekas, kaip tik neapsakomas apsilėidimas.

Ligi šiol turėjome progos nusiskusti ant bedarbės ir streikų. Tačiau dabar to pagrindo savo apsilėidimo pateisinimui netenkame. Ir labiausiai lietuvių gyvenimui palietusieji streikai praejo. Taigi dabar atėjus visuomeninio darbo sezonui, pasistengime tinkamai pasidarbuoti, paskleidime Amerikos lietuvių visuomenėje SLA. prakilniųjų tikslų. O tinkamai išaiškinus SLA. tikslus ir tą naudą, kokią ši organizacija neša savo nariams, nesiras nei vieno lietuvių, kuris atsisakytų prisirašyti prie SLA. Tik daugiau aktyvio darbo, o pamatysime, kad mes lengvai pavysime pačius darbščiausius SLA. organizatorius naujų narių prirašyme.

Pagaliam, pareiga ir kiekvieno SLA. nario agituoti už savo organizaciją. Kurioje kuopoje yra daugiau narių agituojančių už S. L. A., tenai ir patiems organizatoriams lengviau naujus narius prirašinėti. Kiekvienas SLA. narys turi žinoti, kad juo didesnės organizacijos jėgos bus, juo didesnius darbus mes galėsim atlikti ir juo daugiau naudos patys sau ir kitiems savo draugams padarysime. Todel ir reikalinga kiekvienam nariui nei vienos progos nepraleisti nepakalbinus savo draugus ir pažįstamus prisirašyti prie SLA. Jei pats negalime tinkamai paikiinti SLA. tikslų, tai praneški kuopos organizatoriui, kad jisai nuėjęs pas tokį tavo draugą jam paaiškintų apie SLA. Vienok pakalbinti prisirašyt galima visuomet, pasisakant, kad ir pats jau priguli prie šios prakilnios ir naujingos organizacijos. Toliau jau žmonių psichologija, kad kuomet jo gerai pažįstamas žmogus ar draugas priguli, tai ir jis greičiau prisirašo ir tokį žmogų lengviau įtikinti, kad jam būtina reikalinga prie pašalpos ir apdraudos oragnizacijos prigulėti. Neabejojame, kad kiekvienas SLA. narys kuogeriausiai nusimano, kad kalbindamas savo draugus prisirašyti prie SLA., jiems vien gero ir naudos padaro. Tai ko bijotis savo draugams gero padaryti!

Ant galo norime priminti SLA. nariams, kad kiekvieno nario pareiga prirašyti ir savo kudukius prie SLA. Kam mums reikalinga savo kudukius apdrausti ir apdraudos kompanijas ir už tą apdraudą daug brangiau mokėti, kuomet mes turime savo organizaciją, kurioje galime daug pigesne kaina savo kudukius apdrausti ir nelaimėi išitikus gauti tą pačią apdraudą. Pagaliau ir nekurių valstijų apdraudos departamentai reikalauja, kad mūsų organizacijoje prigulėtų mažiausiai nors 500 vaikų, jei norime Vaikų Skyrių palaikyti. O dabar dar daug truksta ligi tos skaitlinės. Jei patys SLA. nariai savo vaikų neprirašys prie SLA., tai mes neturėsime negalėsime tos skaitlinės pasiekti, nes ne SLA. narių vaikų prie organizacijos prirašyti negalima. Todel pareiga kiekvieno nario visus savo vaikus prirašyti prie SLA., tuomet turėsime ne 500 narių Vaikų Skyriuje, bent 5,000 ar daugiau.

SLA. organizacijos reikalai yra kiekvieno jos nario reikalais, todel ir reikalinga, kad kiekvienas narys ruptųsi savo organizacijos reikalais lygiai kaip savo reikalais. O tam reikalinga tik truputį daugiau tktyvio darbo — nors šešias valandas tiems reikalams pasišvėsti kas mėnuo, o tuomet mūsų organizacija visais atžvilgiais šimtu nuostandien stovi. Bet svarbiausia ir neatleistina kiekvieno nario pareiga, tai lankytis į kiekvieną kuopos susirinkimą! Kuris narys nelanko kuopos susirinkimų, tas nėra pilnu SLA. nariu, nes jis nežino savo organizacijos reikalų ir tuo budu ja nesirupina.

SLA. KUOPŲ SEKRETORIŲ ATYDAI.

Šiomis dienomis SLA. kuopų sekretoriams tapo išsiuntinėta surašas narių, gaunančių „Tėvynė“. Tas padaryta delto, kad sutvarkius SLA. narių antrašius ir kad „Tėvynė“ bereikalo nebutų siuntinėjama tokiems žmonėms, kurie senai išsibraukę iš SLA., mirė ar ba apleidę šią šalį.

SLA. kuopų sekretoriai gautą surašą malonės patikrinti ir išbraukti visus tuos vardus, nesirandančius kuopos knygoje, pataisyti antrašius, kurie reikalauja taisymsio ir sutvarkyti viską taip, kad „Tėvynė“ bereikalo niekam nebutų siuntinėjama.

Pataisytus antrašų surašus gražinkite atgal kaip greitai juos suspėsite pataisyti ir patikrinti.

Prie progos primenu visiems kuopų sekretoriams ir šiaip nariams, kad mainiant antrašius, visuomet pranešumėt prie kokios kuopos priklausote ir senąjį antrašų, ypač kada apleidiate kuopą ir atvažiuojate į kitą miestą. To nepadarė, „Tėvynės“ siuntinėjimas po naujuoju antrašiu bus sulaukytas iki nebus pranešta kuopos numeris ir senasis antrašas.

Tik tokiu budu bus galima išvengti klaidų „Tėvynės“ siuntinėjime ir sutautinti pora centų SLA. Lėšų fonde.

P. Jurgeliutė, SLA. Sekr.

Lietuvos Žinios

Vištytis. „Projovai“. Čia žmonių plačiai pasakojama apie šį atsitikimą:

Š. m. liepos mėnesį nuo Vyžainio važiuo vienas ukininkas (jo pavardės su-sekti negalėjau) ir Suvalkus turgun. Bevažiuodamas per girią susitinka nuogą žmogų, kuris klausia, ką vežat parduoti ir kiek prašas. Žmogus atsakęs, kad veža parduoti meitėlį ir prašo 40.000 markių. Nuogalis liepia prašyti 90.000 m., iš jų 40.000 sau pasilikti, o už likusius nupirkti jam drabužius ir grįžtant atiduoti. Žmogus nuvažtaves jomarkan, nors nedrįsdamas, prašė 90.000 markių. Pini-gus jam tuoj užmokėjo. Žmogus nustebes ir jau baimės apimtas, nes nežino, su kuo turi reikalą, perka dra-

bužius už 50.000 markių. Nežinodamas kaip toliau elgtis, eina pas kunigą pasitartų. Kunigas liepė vežtis drabužius, važiuoti kitu keliu ir šiauduose paslėptą vežtis milicijantą. Išpildęs kunigo patarimą grįžta atgal kitu keliu. Girioje susitinka vėl tą nuogalį, kuris užklauses, ar visą išpildęs, ką rytą sakęs. Žmogus išsigandęs atsakė: taip — ir duoda nupirktuosius drabužius. Nuogalis atsisakė juos imti, nes, sako, kam jis ejęs klausyti patarimo ir vežas milicijantą. Jeigu, sako, nebutum taip daręs, butume eję drauge, o dabar lik sveikas, atsimink, kad už trijų metų bus viskas kitaip...

Antras atsitikimas ir beveik tuo pačiu laiku. Ties Vištyčiu moterims bulves bekaupiant atėjęs nuogalis iš Prusų pusės ir pasakęs: taisykitės, už trejų metų bus kitaip. Taip pasakęs nuėjo į girią.

Dabar žmonės apie tai daug kalba ir įvairiai aiškina: vieni sako už trejų metų busianti pasaulio pabaiga, kiti — kilsiąs didelis karas.

Širvintai. Širvintų rajone lenkų partizanų kas kart daugėja: kas dieną vis naujų atsiranda ir visi ne vietiniai, bet iš Aukštiosios Silėzijos, Poznanės, Varšavos ir žinoma, dar Vilniaus miesto gatvių — valkatos. Pavyzdžiui, rugpjūčio pabaigoj į Avižonių kaimą (ties Širvintais), atvyko iš Vilniaus apie 40 lenkų partizanų ir atsivežė su savim 7 vežimus įvairių karo ginklų: kulkosvaidžių, bombosvaidžių, šautuvų, rankinių granatų ir keletą dėžių šovininių. Gyriasi, visa tai gavę iš savo „valdžios“, nes esą tarnavę ulanuose; kiti pasisakė, sėdėjo kalėjime, nuteisti už įvairius kriminalinius nusikaltimus. Valdžia juos paliuosavusi iš ka-lėjimo ta išlyga, kad eitų į partizanus. Lenkų spauda nuolatos melagingai šmeižia lietuvius, bet į savųjų biaučius darbus ji ne reaguoja matydama kaip lenkų valdžia teikia savotiškų „amnestijų“ kriminaliniams nusikaltėliams ir siunčia juos į neutralę zoną „kresams“ užkariaut.

Virbalis — Sartonas šeiminkauja: Š. m. rugsėjo 3 d. žinomas neutralėj zonoj lenkų partizanų gaujų vad-das Sartonas sukvietęs visus seniunus, paaiškino, kad netrukus atvyksią čia daug „vaisko“, tai jiems reikėsia paruošti butų; gi maistu — tai jis pats „Sartonas“, „aprupinsias“. Jeigu iš gyventojų bet kas priešintusi, tai įsakė pranešti jam; jis žinosias kas su tokiu daryti. Be ko kito dar įsakęs pataisyti visus kelių tiltus, kad galėtų pervaziuoti artilerija ir gurguolės. Laukiama, kad butų aprupinimu ir tiltų taisymu neužsibaigs, tačiau reikės dar ir aruodai tuštinti, nes „pats Sartonas pasakė, kad maistu „aprupinsias.“

Markučių vagys. Pastaruoju laiku buvo daug atsitikimų, kad gaunami laiškai ir Amerikoje ir Lietuvoje

buvo nuplėštai pašto ženklais.

Kad užkirtus kelią tam niekšiškam darbui, Paštų Valdyba išleido visiems paštų viršininkams aplinkraš-tį, kuriuo griežtai įsakoma jiems sekti ir kontroliuoti visus pašto tarnautojus. Išimtus iš pašto dėžučių laiškus privalo viršininkai atydziai peržiūrėti, labiausiai siunčiamus ir užsienį.

Radus nuplėštą pašto ženklą, pranešti valdybai nurodant kaltininko ar įtariamo pavardę.

Kaltininkai bus netik paleidžiami nuo vietos, bet ir smarkiai baudžiami.

Rygos lietuviai į naują Latvijos Seimą rinkimams stato savo kandidatus: Vroniauskį Augustiną, p. Svaržinską ir kun. Jesėną iš Mintaujos.

Lenkai sumanę siųsti per Latviją į Dancigą Vilniaus krašto miškus. Geležinkelių gabensią ligi Kal-kunų, o iš ten plukdysią upe Dauguva iki jurų ir vėl laivais į Dancigą.

Naujienos rinkimams į lenkų seimą jau susidarė visų tautinių mažumų rinkimams blokas. Lietuviai neina blokan, nes ir rinkimuose į Lenkijos seimą jie nedalyvaus.

Apie Onuškę (Trakų aps.) priviso daug vilkų; kartais ateina pas gyvulius iškarto gaujomis po 5 ir 6 vilkus.

AUKOS S. HARRISO PAMINKLO FONDAN PĖLAUKIA.

Šių metų liepos 20 d. buvo iškilmingai atidarytas paminklas ant kapo a. a. Samuelio Harrisso, kritusio kovoje už Lietuvos laisvę dar 1920 m. Nebe-galima buvo ilgiau atidėlioti paminklo statymo ir nors Harrisso paminklo fonde tebuvo suviršum pora šimtų, tačiau paminklas buvo pastatytas paskolin-tais pinigais.

Mūsų išsvijos draugijos dar vasaros pradžioje gavo laiškus iš Harrisso paminklo komiteto, prisimenantius del aukų tam tikslui. Dabar, vasarai praėjus primename musų gerb. draugijų valdyboms, kad tuos laiškus artimiausiose savo susirinkimuose paimtų svarstyti ir kad paragintų savo draugijas nepasigailėti tam reikalui pasikirti iš kasos nors ir nedidele auką. Paminklas su visomis pa-statymo išlaidomis atsiėjo arti \$2.000.00. Kadangi Amerikos lietuvių pasimė sau tą gražią priedermę — pagerbti amžinu paminklu pirmąjį Amerikos su-nų, paaukojusį savo gyvybę už mūsų tėviškės laisvę — tad lai tą garbingą priedermę ir išpildo. Lai tasai paminklas ir bus pastatytas vien jų pinigais. Kai-kurios kolonijos rudeniu prasidėjus jau sukruoto aukas tam reikalui siūsti. Šiomis dienomis iš Worcesterio lietuvių gauta gausi auka \$105.00. Taip-pat atsiliepė jau su aukomis ir kitos kolonijos, k. a. Indiana Harbor, Ind., Northampton, Mass., Cicero, Ill., Waterbury, Conn., Chicago, Ill., Herkimer, N. Y., Philadelphia, Pa., Roches-ter, N. Y., Pittston, Pa., Haver-hill, Mass., Gary, Ind., Bing-hampton, N. Y. Išviso iki spa-lių 3 d. komitetas yra gavęs \$492.53. Netrukus paskelbsi-me smulkiai, kas ir kiek yra tam reikalui aukavęs. Butinai turėtume privaryti tą fondą prie didelio kaupio, nes visi pi-nigai, kurie suplauks viršaus reikalaujamos sumos, bus skiria mi lietuviams kareiviams inva-lidams sušelpiti. Taip kad visos musų draugijos ir pavieniai as-

menys, kurie aukos šiam reika-
lui galės jausties aukoją dvejopai
tiksliai; ir Amerikos karžygiui
S. Harrisui pagerbti ir sušelpiti
savo broliams kareiviams, atidavusiems savo sveikatą
už Lietuvos laisvę.

Butų gerai, kad kolonijos, ar
organizacijos tam reikalui su-
rengtų vakarelūs, iš kurių gry-
ną pelną (dar ir aukų galėtų
parinkti) skirtų Harriso pa-
minklo fondui.

Harrisio Paminklo Fondas,
1925 „F“ Street, N. W.,
Washington, D. C.

Amerikos Spauda Apie Lietuvą

Du pastarųjų laikų įvykiu,
vienas greta kito, buvo mūsų iš-
eivijai tarsi formalios įvedybos
į platųjį Amerikos gyvenimą.
Kada praskambėjo pripažinimo
aktas, visa Amerika išgirdo
apie mus. Kada po kelių, kai-
kur po keliolikos dienų po vi-
sus Amerikos miestus pasirodė
ant gatvių šaunios skaitlingos
lietuvių parodos — Amerika pa-
matė mus savo akimis. Ameri-
kos dienraščiai plačiai jas apra-
šė ir iliustravo. Tokiu būdu
valdžios pripažinimas išsukė
tuojau ir pačios visuomenės pri-
pažinimą. O kad tai tiesa, tai
parodo žymiai pakitę Ameri-
kos spaudos atsišaukimas į lie-
tuvius. Dienraščių skiltys yra
dabar mums daug plačiau atidi-
darytos, negu tas buvo iki šio-
lei.

Laikraščiai skelbia žymios
vietose lietuvių suvažiavimus,
pramogas (pav. vyčių Detroit,
Pensylvanijos Lietuvių dienas,
Binghamtono lietuvių išvažiavi-
mas ir k.) „New York Illus-
trated News“ barasi ant rengė-
jų Europos žemlapių, kodėl kai-
kurie jų, rengdami tuos žemlapius,
vis dar pamiršta padėti
Lietuvai, Latvijai ir Estonijai.
„Nejaugi jūs dar ir ligšiol ne-
suzinojote, klausia inpykė, kad
tų kraštų esama?“

O štai turime jau ir stambų
veikalą apie Lietuvą, anglų kal-
boje ne lietuvių parašytą. Tai
„Lithuania Past and Present“,
parašyta p. E. Harrison'o „Eve-
ning Transcript“ apie tos kny-
gos autorių taip rašo: „Pirmiau
buves Britų Komisijos Pabalti-
jų valstybės narys ir daugiau
ne metus Britų Vice-Konsulis
Kaune — autorius rašo kaip o-
tentuzijastiškas Lietuvos istori-
jos tyrėjas ir kaip liudininkas,
matęs savo akimis daugelį pas-
tarųjų laikų įvykių ir atsitiki-
mų sąryšyje su atgimimo tos
vienos iš seniausių Europos
tautų.“

Nežymioje lietuvių kolonijo-
je Schenectady, N. Y. Ameriko-
nai politikieriai kandidatai į val-
džias vietose emė varžyties dėl
praktiškų vietinių lietuvių su-
regtoje manifestacijoje dėl
Amerikos pripažinimo. Ir vie-
na ir kita pusė butinai norėjo
lietuviams kalbėti, bet nesutiko
kalbėti kartu. Į ginčą buvo
įveltas lietuvių komitetas, kurs
tai ginčą išrišo labai diplomatin-
gai: vienas pakalbėjo ten, iš
kur paroda išėjo, kitas ten, kur
paroda atėjo. Ir tokiu būdu vi-
si liko užganėdinti.

Washingtono, Baltimorės ir
Detroito dienraščiai aprašė atsi-
lankymą lietuvių delegacijos
pas Prez. Hardingą rugpi. 20 d.
su dideliu gėlių bukietu, kurs
buvo intektas Hardingų šeimi-
nai vardu Chicagos lietuvių
pasveikinimui ir padėkojimui
už pripažinimą.

Kiek susivėlinęs, „Appeal“
iš Marysville, Cal. indėjo labai
prielankų editorialą, vardu
„Baltic Republics“. Pabalti-
jos pripažinimas esąs palaimos
vaisius Rusų revoliucijos ir
vienas netiesioginių didžiojo
karo laimėjimų. Apie pačią
Pabaltiją taip atsiliepiama:

„Yra tai trys prakilnios doros
ir sugabios respublikos, nors
jos ir mažos atrodo ant žemla-
pių arba statistikos raportuo-
se. Kiekviena iš jų sudaro ra-
sę su sena ir garbinga kalba, su
literatūra ir institucijomis. Per
tą trumpą laiką po atsidalini-
mo nuo Rusijos imperijos, vi-
sos jos įrodė savo teisę būti ne-
priklusomomis. Jos veda ga-
biai savo reikalus, jos gražiai
sugyvena kaip geri kaimynai,
jos neįžeidžia kitų tautų tei-
sių.“

Gi Saint Llois, Mo. „Post
Dispath“ rugp. 27 atsispaus-
dino iš žurnalo „The Nation“ jo
editorialą parašytą del Pabalti-
jos pripažinimo. Editoriale
sakoma, kad Valstybės Departa-
mento politika linkui Rusijos
buvusi kreipiama Rusijos pabė-
gėlių, kad tasai pripažinimas,
tai protingas žingsnis prie Ru-
sijos problemos išrišimo.

Pasitaiko dar ir piktų balsų,
bet jie jau retai tepasigirsta.
Lai nenubaido jie mūsų tik lai-
užaštrina mūsų energiją.
„Republican“ iš Milville, N. J.
paduodamas žinią, kad g. mėn.
šių metų iš Amerikos išvažiavo
į Lietuvą 1,042 Lietuvių —
priduria: „Tai gera naujiena,
nes galėtume padovanoti dar
bent keletą tukstančių tos
pačios rasės. Tuo mažiau emi-
grantų mes gausime iš rytų Eu-
ropos, tuo geriau kraštui“. Čia
kalba prietariai, nepažinojimas.
Maža ir blėdi iš tokio vėptelė-
jimo. Žymiai pavojingesni yra
balsai, gaivinantieji sistemai
neapykantą prieš ateivius dar-
bininkus. Štai Brooklynio dien-
raštis „Eagle“, rugp. 13 d. in-
dėjo ilgą per visą puslapį straip-
sni, reikiančiomis raidėmis skel-
biantį, kad tarp Suv. Valstijų
ateivių (darbininkų, platinasi
bolševizmo propaganda“. Straip-
snio autorius Frederick Boyd
Stevenson. Visas riksmas pa-
keltas delto, kad Teisingumo
Departamentas suareštavo tulą
Kovalski, Sovietų respublikos
atsiustą agitatorių. To užteko,
kad imti spelioti, jog ar tik ne
pats Leninas sukurstė ir vedė
anglekasių, gelžkelininkų, au-
dėjų ir kitus streikus. Auto-
rius rupestingai ieškojo argu-
mentų, kad metus šešėlį ant vi-
šų ateivių darbininkų. Raudono-
jo kryžiaus svetimų kalbų
Informacijos skyriuje jisai pa-
tyrė, kad Amerikoje esama 36
rasinių grupių su 42 skirtin-
gomis kalbomis ir dialektais;
kad čia esama 53,000 ateivių
organizacijų, kurios daro inta-
kos į 25 milijonų šios šalies gy-
ventojų ir kad 75% tų organi-
zacijų randasis 11-oje pramoni-
nių valstijų. Suzinojo jisai
taip-pat, kad čia leidžiama
1,200 svetimomis kalbomis laik-
raščių su 10 milijonų skaitytoju,
kad tų tarpe esą 147 dienraš-
čiai, 863 savaitraščiai arba du
kart savaitėje einantieji ir 240
mėnesinių arba dvisavaitinių
laikraščių (tų tarpe lietuvių —
21). Autorius spėja, kad tuos
visus laikraščius skaitė ne 10
milijonų, o mažiausia 20 milio-
nų žmonių ir kad tai esąs pa-
siausias įrankis radikalės pro-
pagandos.

Prisiminė autorius ir buvusio
„Attorney General Palmer“io
raportą, kur jisai liudijo, jog
1919 metais buvę du kart tiek
radikalų laikraščių Amerikoje,
negu prieš didįjį darą. Suzino-
jo autorius, jog dabar Ameri-
koje esą išviso 222 radikalų
laikraščių svetimomis kalbomis
(tų tarpe lietuvių 12? L. I.
B.); ir 105 anglų kalba. Be to
dar 144 radikalai laikraščiai
pasielgia Ameriką iš kitų šalių.
Toji spauda skelbianti klisų
kovą ir ruošianti Amerikoje
krūviną revoliuciją. Autorius
priveda net ilgas citatas iš tų
žydiškų, itališkų ir hungariškų
radikalų laikraščių, kurias pers-
kaičius vos neatsistoja visi plau-

kai ant galvos. Pramonijos
centruose darbininkų didžiama
esą ateiviai, kurie nenori Ame-
rikonizoties ir tiek. Ypač pa-
vojinga esanti padėtis anglių
kasyklose. Ką maço daryti
del to viso dėdė Samas? Klau-
sia autorius, baigdamas savo
nežmoniška straipsnį. Mėginsi-
me atsakyti: Dėdė Samas, atsi-
mindamas, kad ateiviai darbi-
ninkai daugiausiai pridėjo var-
go, kad šios šalies turtus ir di-
dybę išauginus — tų ateivių
darbininkų nepasmerk, o žiu-
rės į juos su pasitikėjimu kai-
po į jau esamus arba dar busi-
mus ištikimus šios šalies plie-
čius.

Mes atsimename, kad kiekvie-
noje didesnėje industrijos kovo-
je tam tikroji spauda siundy-
davo Amerikos visuomenę prieš
ateivius darbininkus, kad nu-
kreipus tos visuomenės domę
nuo dažnai negražių tikslų ka-
pitalo atstovų. Kovai pasiba-
gus darbininkai ir vėl geri pa-
sidarydavo. Taip bus ir dabar.

„New York Tribune“ indėjo
ilgoką straipsnį apie prekybos
galimybes su Pabaltija. Ypač
kreipiama domės į Latviją ir
Estoniją, nes jos turi uostus.

„New York Times“ indėjo
ruggp. 27 d. glią ir labai simpa-
tingą straipsnį pulkininko Edw.
Ryano, buvusio Raud. Kryž.
Komisijonierio Pabaltijos. Pul-
kininkas Ryan rašo apie Pa-
baltijos Valstybių pažangą po-
litikos ir ukio srityje.

„New York Tribune“ rugp.
30 d. cituoja raportą karo sek-
retoriaus Weeks apie Ameriko-
nus, pažymėtus medaliais ir
kryžiais kitose šalyse.

Išviso tų pažymėtų Ameriko-
nų buvę 17,787. Iš tų Francija
suteikusi 11,591 pažymėjimą.
Tarp kitų yra minima, kad vieną
kryžių suteikusi ir Lietuva.

„Boston Herald“ atsispausdi-
no iš „Philadelphia Public
Ledger“ straipsnį vardu: „Lie-
tuvos sostinė žinoma savo baž-
nyčiomis. „Gražūs dievnamiai
įvairių tikybų Vilniuje.“ Straip-
snyje aprašoma ne tik bažny-
čios, bet ir šiaip jau žymesnės
įstaigos ir rumai. Visame
straipsnyje apie lenkus nei ne-
prisimenama, gi vienoje vietoje
mūsų sostinė pavadinta taisyk-
lingai: Vilnius.

Ruggp. 27 d. laikraščiai indė-
jo žinią apie įvedimą Lietuvon
„Base Ball“. Tuo reikalu gra-
žiai pasidarbavęs Amerikos
Konsulis p. C. E. Edwards.

Suv. Valstijų Pašto departa-
mentas paskelbė, kad jisai ve-
da derybas su Čeko-slovakija
ir Vengrija del siuntinėjimo
ten pinigų „Money order“iais.
Dar neesą siuntinėjami money
order'iai į Estoniją, Jugo-Slo-
viją, Latviją, Lietuvą, Rumuni-
ją, Turkiją ir Ukrainiją. Su
kai-kuriomis iš tų šalių jau esą
užvesta tuo reikalu pasitari-
mai.

Reikia tikėtis, kad įvedus
Lietuvai savo valiutą (kas
įvyks sulig pranešimo naujo
finansų Ministerio V. Petrulio
— ne vėliau, kaip apie lapkri-
čio pabaigą) bus netrukus pa-
daryta sutartis Lietuvos ir
Amerikos paštų ir kad galima

bus pinigų siųsti į Lietuvą,
išsipirkus „Foreign Money Or-
der“i.“

Paieškojimai
Paieškau savo brolių And-
riaus ir Juozo Pukų, kurie pa-
eina iš Suvalkų rėdybos, Prienu
parapijos, Giniunų kaimo.
Atsišaukite patys ar kas kitas,
žinantis apie juos, praneškite,
nes turiu svarbų reikalą.

PRANAS PUKAS,
40 Searle St., Pittston, Pa.

NAUJAS KATALOGAS
Tik ką išleidau NAUJĄ KATA-
LOGĄ savo krautuvės įvairių daiktų:
Laikrodėlių, Laikrodžių, Žiedų,
Breisletų, Karolių, Lietuviškų Re-
kordų, Fonografų, Pianų, Liet. Vo-
kialių del „Players Pianų“, Armo-
nikų, Klarnetų, Lietuviškų knygų,
Revolverių, Britvų ir kitokių daiktų
gautumų mano krautuvėje. Pri-
siųskite savo adresą, tai gausite gra-
žų iliustruotą Katalogą dykai. Ad-
resuokite:

JUOZAS F. BUDRIK,
3343 So. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

F. ŽIVATAS
Parduodu laivakortes geriau-
sų garlaivių kompanijų į vi-
sas dalis svieto. Perku ir par-
duodu namus, farmas (Real
Estate), Insurinu (apsaugojų)
namus nuo ugnies, automobi-
lius nuo ugnies ir atsakomy-
bės nelaimėi atsitikus.
Ofiso Adresas:
1836 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

SKAUSMUS IR GELIMUS OUTILDO
PAIN-EXPELLER
Vaisbaženklis užreg. S. V. Pat. Ož. No.
DRAUGAS REIKALE

SEVEROS GYDUOLĖS UZLAIKO
SEIMYNOS SVEIKATA
Castus Skausmų
ir reumatisko uždegimo galima
pasekmingai išsilydyti su
SEVERA'S
GOTHARDOL
Ištikimas linimentas
Geras vaistas del susimūšimo,
išsukimo, ūnimo, raumenų šlyumo,
skausmus sfrėnoose ir sonuose.
KAINA 30 IR 60 CENTAL.
Klauskite pas optiekorius.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Net ir kudikiai pastebi!
Ir yra taip legva visiskai iš galvos pašalinti pleiskaną. Tik kelis kortus panaudojus
Ruffles
tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jūsų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir Ruffles pagelbės jums visuomet ją tokią užlaikyti. Svairi galvos oda užlaiko plaukus puikiais — pleiskanos tuojaus sunaikina juos.
Nusipirkite bonk. Ruffles savo aptiekoje šiandis už 65c., arba prisiuskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į laboratoriją.
F. A. D. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

„Gydytojas“
„GYDYTOJO“ turinys niekad nesenia, todėl seni numeriai „GYDYTOJO“ lignai yra naudingi ir žinotini, kaip ir nauji.
Kas brangina savo sveikatą, tas skaito „GYDYTOJĄ“.
Kas prisiūs 10c., tas gaus pračių metų tris numerius „GYDYTOJO“, kurių numerų reguliarė kaina 75c.
„GYDYTOJAS“,
3310 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

GERIAUSI LAIVAI Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
Geriausiai ir Pigiausiai Pasiūncia Pinigus Lietuvon ir Visur.
Parduodu Laivakortes ant visų linijų, geriausių ir greičiausių laivų į Lietuvą ir iš Lietuvos už žemiausias kainas, kaip kad pačios laivų kompanijos ima.
PARTRAUKIU GIMINES IŠ LIETUVOS
Patinku keleivius visose New Yorko ir Newarko stotyse. Prirengiu viską, kas kelionėje yra reikalinga. Parupinu pasportus keliaujantiems į Lietuvą, o taipgi parupinu įvairius dokumentus su Am. ir Lietuvos valdiškais užtvirtinimais: igaliojimus (daviernastis), pirkimo ir pardavimo aktus ir t. t. Apdraudžiu (Insurance) visokius dalykus. Dykai duodu patarimus ypatingai ir per laiskus, kaip geriausiai galima čia mīnėtus ir kitus reikalus atlikti. Visokiais reikalais adresuokite:
A. S. TREČIOKAS,
195 ADAMS ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Market 4867.

Užkietėjimas, diegimas, mėšlungis ir kiti vidurių suirzimai niekuomet nekankina šitos laimingos šeimos.
BAMBINO
Vaisbaženklis Reg. S. V. Pat. Bivro
greitai suteikia pagalbą ir tuojaus kudikį ir motiną pralinksmina ir užganėdina.
Bambino galima gauti visose aptiekose už 35c. arba už 40c. pasiunčiam per Parcel Post tiesiai iš laboratorijos.
Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!
F. A. D. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

PINIGUS siūnciame Lietuvon pigiai greitai ir saugiai
Partraukiame gimines iš Lietuvos
LAIVAKORTES parduodame ant visų linijų viską kelionei parupiname
LITHUANIAN TRAVEL BUREAU (International)
136 East 42nd Street, New York, N. Y. (Travel Bureau)

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON
To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

PINIGAI
Persiūnciame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.
LAIVAKORTES
Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keleivius ant visų New Yorko stotijų. Prirengiame viską kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas:
AMBRAZIEJUS & DANIELIUS
108 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 5975. (SLA. uariai)

RAŠYKITĖS
PRIE S. L. A.

„TĖVYNĖS“
SPAUSTUVĖ

Šiuos

SPAUDOS

DARBUS

ATLIEKA

Konstitucijas
Cirkuliorus
Kopertus
Plakatus
Vizitines
korteles
Knygas
Tikietus
Laiskus
Kvitas
Ofišas
ir t. t.

S. L. A. kuopos,
Draugijos bei pavieniai, kada jums yra reikalinga kas nors spausdinti, kreipkitės pas mus šiuo antrašu:

Lithuanian Alliance of America
307 W. 30-th street
NEW YORK, N. Y.

LIETUVIAI AMERIKOJE

HARTSHORNE, OKLA.
Protesto rezolucija prieš registraciją.
 Kadangi Lietuvos valdžia paskelbė patvarkymą per Lietuvos atstovybę Vašingtone, D. C., kuriuomi reikalaujame, kad visi Amerikoje gyvenanti Lietuvos piliečiai užsiregistruotų Lietuvos atstovybėje iki 9 d. gruodžio, 1922 m. ir užsiregistruojantieji turės mokėti po \$10 j metus;

Kadangi neužsiregistruojantiems grumojama atėmimu Lietuvos pilietybės ir konfiskavimu jų turto Lietuvoje;

Kadangi šis Lietuvos valdžios patvarkymas yra dar negirdėtas istorijoj; net ir buvus Rusų caras nedavė tokių patvarkymų savo pavalinčioms;

Todel mes, Hartshorne Okla. lietuviai visuotiname susirinkime 17 d. rugsėjo, 1922 m., S. Palonienės svetainėje, griežtai protestuojam prieš tokį Lietuvos valdžios bandymą apibūdinti Lietuvos piliečius gyvenančius Amerikoje ir atsišaukiam j Amerikos lietuvių visuomenę, kad ne vienas nesiregistruotų, nes tai yra tikslas pasipinigauti ir sustiprinti klerikalinius teroras Lietuvoje.

Rezolucijos komisija:
 K. Jasunias,
 K. Palonis,
 J. P. Deveikis.

ZEIGLER, ILL.

Protesto rezolucija prieš atėmimą Lietuvos pilietybės.
 Masiniam susirinkime, sušauktae iniciatyva SLA. 308 kuopos, kuriame dalyvavo ir šios draugijos: A. D. P. 23 kp. A. L. D. L. D. 163 kp. ir L. M. P. S. 114 kuopos.

Mes lietuviai, gyvenanti Zeigler mieste, Illinois valstijoje, griežtai keliamė protesto balsą prieš Lietuvos valdžios išleistą įstatymą, verčiantį Lietuvos piliečius išseivius užsiregistruoti iki 9-tai dienai gruodžio, šių metų, mokant 10 dol. išsiimant pasą, kurį atnaujinant kas metai vėla reikia mokėti, o neužmokant mokesčių per du metus, nustoja pilietybės teisė ir tokių esantis turtas Lietuvoje konfiskuojamas.

Kreipiames j Amerikos lietuvių draugijas ir pavienius piliečius, kad reikalautų šio įstatymo atšaukimo ir kad niekas nesiregistruotų.

Kadangi tas įstatymas neša bledį ne tik atskiriems piliečiams, bet ir visai Lietuvos šaliai, atskirdamas visą ketvirtadį Lietuvos piliečių nuo Lietuvos ir palikdamas juos piliečiais keturių vėjų — be Tėvynės;

Kadangi tokis įstatymas yra nekultūriškas, žiaurus ir kenksmingas, todėl mes reikalaujame, kad Lietuvos valdžia tą įstatymą atšauktų.

Šią rezoluciją meldžiame paskelbti visuose laikraščiuose ir lai buna pasiušta j Lietuvos atstovybę Vašingtone ir Lietuvos valdžiai, Kaune.

Rezolucijų komisija:
 Vardu SLA. 308 kuopos — L. Lastauskas, A. Novas, A. Ilgunas;

Vardu D. P. A. 23 kp. — J. Tilendis, A. Aleksandra;
 Vardu A. L. D. L. D. 163 kp. — S. Pauras, E. Tilendienė;
 Vardu L. M. P. S. 114 kp. — O. Aleksandrienė.

WATERBURY, CONN.

Siame mieste trys didžiausios kompanijos: American Brass Co., Scovill Co. ir Chass Co. pakėlė darbininkams algas po 5c. j valandą. Apie šitą algų pakėlimą žmonės visaip kalba. Vienok iš tų kalbų nieko gero negalima tikėtis, nes darbininkai visiškai neorganizuoti, tad ir laikinas algų pakėlimas mažą reikšmę turi. Šiandien

pakėlė, q už mėnesio laiko vėl gali numušti, nes nėra jėgos tam pasipriešinti.

Dabartinis algų pakėlimas galima aiškinti tuomi, kad kompanijos buvo priverstos algas pakelti, nes turi didelius užsakyumus, o agliakasyklų streikui užsibaigus ir agliakasiams iškovojus seną mokesť yra pavojaus, kad darbininkai gali išvažinėti j agliakasyklas. Kompanijoms dabar darbininkai labai reikalingi, todėl ir pakėlė algas, kad palaikius darbininkus kol užsakymai bus išpildyti. Už šitą algų pakėlimą reikia padėkavoti agliakasių kovai, kurie netik sau, bet ir mums didesnes algas iškovojė. SLA. Narys.

PIERCE, W. VA.

Aš manau ne visiems yra žinoma, kad U. M. W. of A. 16-tam distrikte, minkštųjų anglių apylinkėje, dar ir dabar tebekovoja streikuojanti angliakasiai su angliakasyklų savininkais. Šita kova prasidėjo vasario 1 d., š. m. ir ligi šiol tebesitęsia, kuri yra begalo sunki ir žiauri. Ypač mūsų kova sunkėjo nuo to laiko, kai unijos vadai sulaužė visuotinos angliakasių konvencijos nutarimą ir padarė atskiras sutartis su kompanijoms, ypač minkštųjų angliakasyklų apylinkėse.

Tokis unijos vadų pasielgimas yra tiesiog nusizengimu prieš kankynes, kurias čionai prisėjo mums iškentėti. Nes čionai viskas yra kompanijų rankose ir žemė, ir stubos, todėl kompanijos ką nori tai daro su darbininkais. Vienok ne žiurint tų visų sunkenybių, streikuojanti darbininkai laikėsi tvirtai vienybėje, nors patys nuogi ir alkani budami, išvermingai kovojo per 7 mėnesius su viršum, tikėdamiesi, kad atskiros sutartys nebus daromos.

Bet kuomet unijos viršininkai padarė atskiras sutartis, tai angliakasyklų savininkai paskelbė savuose laikraščiuose, kad laikinas darbo sulaukymas jau pasibaigė ir iškėlė Amerikos vėliavą ant savo raštinių ir kasyklų stogų, kviesdami darbininkus j darbą, tik žinoma ne streikius. Tuojaus pradėjo plusti iš visų pakampių ukinininkai ir pradėjo kasyklos dirbti. Dabar nors vietiniai organizuoti streikiariai laikosi vis dar tvirtai, tačiau kova neapsakomai pasunkėjo, nes kaip sakiau, j kompanijų nuosavybėje yra viskas, tad jos gavę iš valdžios indžionkšną, draudžiantį streikiarius užėti net ant kompanijų žemės, todėl dabar puolė visu smarkumu streikiarius ir mėto laukan iš kompanijos stubų, net reikalaudami užmokėti randą už pragyventą laiką streiko metu. Kurie neturi kuomi užsimo kėti reikalaujamos randos, tai tų paskutinius rakandus užgriebia ir nuogus išmėto iš stubų.

Tiesa, 16-to distrikto unijos viršininkai ir lokali viršininkai yra nusamdę iš privatiškų žmonių automobilių garadžius, kutes ir kambarius nors rakandų sukrovimui, ypač tas yra daroma Thomas, W. Va., vienok kur pasidėti šeimynoms su mažais kudiškais? O privatiškų stubų neapsakomai truksta. Kad ir gaunama kur kokį kambarėlį, tai sukenšama po 2-3 šeimynas. O rakandais užversta visi tvartai, garadžiai... Baisus reginys! Žmogus nenorėtų nei tikėti, kad Amerikoje, kuri auksu ir visokiomis gėrybėmis persipildžiusi, toki barbariški ir žiaurus dalykai dėtusi. O vienok tai yra kuotikriausia tikrenybė!.

O darbininkai vistiek laikosi ir tęsia savo kovą ligi laimėjimo. Todel šiais kovojančiais darbininkais turėtų pasirupinti

plati visuomenė ir suteikti jiems nors medžiaginės pagalbos. Nors tulų kolonijų darbininkai gauna iš distrikto šiek tiek maisto, bet toli gražu jo neužtenka. Daugumui šeimynų truksta avalų, drabužių — kiti jau senai pusnuogiai ir basi vaikščioja. Kudikiai negali nei mokyklų lankyti, nes neturi kuomi apsirengti. O unijos lokali izdai visiškai tušti.

Nors gerai žinome, kad darbininkai visur neturi prisikrovę aruodus turtų, bet vis vien galima nors maža pagalba šios apylinkės varguoliams suteikti. Pareiga kiekvieno susipratuso darbininko tuomi pasirupinti. Štai Akron, Ohio, progresyves draugijos prisiumė per draugijos Dominikaitį ir Bulevičių \$113.40 Pierce, W. Va., unijos lokalui, kuris jau neturėjo nei vieno cento savo izde. Už šituos pinigus nupirkta cukraus ir kavos ir išdalyta nors po svarelį badaujantiems streikiariams. Ačiū draugams akroniečiams už pasidarbavimą ir gausią auką!

Angliakasių Draugas.

LIVINGSTON, ILL.

Darbai angliakasyklose eina gerai, tik tankiai nepristato už tektinai vagonų anglių pylimui. Sakoma, kad delei gelžkeliečių streiko yra sugadintų apie 100-000 vagonų, todėl gelžkeliam jų truksta ir negalima pristatyti užtektinai angliakasykloms. Prasidėjus darbams pribuvo j šį miestelį keletas naujų lietuvių. Darbas čionai visai nesunku gauti.

Nors vietos lietuviai yra darbštūs ir turi abiejų Susivienijimų kuopas, senias buvo LSS. kuopa ir TMD. kuopa, bet susi-mažinus lietuviams pastarosios dvi kuopos ir vietinė pašalpos draugija D. L. K. Vytauto mirė ir nesimato žymesnio veikimo tarpe gyvuojančių Susivienijimų kuopų. Taigi yra dar užsilikęs LSS. kuopos knygnas, bet knygų skaitymu mažai kas užsiima. Šito knygnuo įkuri-mui padėta daug sunkaus darbo, tačiau vietos lietuvių dauguma nesupranta vertės knygų skaitymo, todėl ir nesinaudoja juomi.

Keli mėnesiai tam atgal pasimirė šios apylinkės du lietuviai: Mykolas Radzius, Alton, Ill., biednųjų namuose, o Simonas Dovidaitis Edwardsville, Ill. Apie šiuos lietuvius niekas nieko nežinojo, kaip juos apskričio valdžia palaidojo, nes jie neprigulėjo prie jokių lietuvių draugijų. Tačiau 21 d. rugsėjo atsilankė mirusiųjų giminės j unijos lokalo susirinkimą, reikalauti jū pomirtinės, vienok nieko nepesė. Pasirodė, kad abudu jau yra senai išbraukti iš unijos, nes jų giminės nieko nepranešė apie jų padėtį lokalo viršininkams. Nors keliems lietuviams už Radžių užsisotjus privertėm tą klausimą leist nubalsavimui, bet vistiek pralaimėjom, nes lietuviai nesilanko j susirinkimus, tad visuomet kitataučių dauguma buna.

Akyvaizdoje šito įvykio, ar nevertėtų kiekvienam lietuviui rimtai pagalvoti apie prisidėjimą prie lietuvių draugijų. Ypač kiekvienas lietuvis darbo žmogdaroma Thomas, W. Va., vienok kur pasidėti šeimynoms su mažais kudiškais? O privatiškų stubų neapsakomai truksta. Kad ir gaunama kur kokį kambarėlį, tai sukenšama po 2-3 šeimynas. O rakandais užversta visi tvartai, garadžiai... Baisus reginys! Žmogus nenorėtų nei tikėti, kad Amerikoje, kuri auksu ir visokiomis gėrybėmis persipildžiusi, toki barbariški ir žiaurus dalykai dėtusi. O vienok tai yra kuotikriausia tikrenybė!.

O darbininkai vistiek laikosi ir tęsia savo kovą ligi laimėjimo. Todel šiais kovojančiais darbininkais turėtų pasirupinti

geriausia, bet dirba nuolatos ir galima pasidaryti gana geras pragyvenimas.

K. Bielskis.

NAUJI RASTAI

Lyra nr. 3. Prirenge ir išleido Leonas Ereminas, 324 Berliman St., Brooklyn, N. Y. Turinys: 1. Darbo giesmė; 2. Tirolių kalnuose; 3. Uošvės dukrelė; 4. Medinčiaus išėjimas. Kiekviena čion suminėtu daifų prirengta vyrų, moterų ir mišriems chorams. Kaina 75c.

Aido Balsai — dainų rinkinelis keturiems mišriems balsams. Telpa 17 Miko Petrausko parašytų dainų ir trys dainelės parašytos A. P. K. Išleido Susivienijimas Lietuvių Dainininkų Amerikoje. Kaina 75c. Gaunamos „Vilnies adm., 2513 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Psichologijos Vadovėlis (mokykloms ir savamoksliams), su piešiniais. Parašė prof. G. Čelpanovas. Vertė J. Gedminas iš 12-tojo leidinio. Tėvynės Myletojų Draugijos leidinys Nr. 32. Pustl. 164. Kaina nepažymėta.

Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje. Parašė Dr. J. Šliupas. Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros leidinys, 327 E St., Boston 27, Mass. Pustl. 46. Kaina 25c.

Kandidas. Parašė Voltaire. Vertė Karolis Vairas. Spauda „Dirvos“, 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Pustl. 170. Kaina 1 dol.

Šitas veikalas išliestas naujai praktikuojama rašyba, vartojant tik e, š, ž akcentines raides, kas iš karto sudaro skaitytujui sunkenybės. Tačiau įsiskaičius tos sunkenybės neįaučiama.

Socialdemokratijos Žlugimas ir Revoliucinės Kovos, Vokietijoje Raštų Rinkinys. Įvairių autorių politikos straipsniai. Amer. Lietuvių Darb. Literatūros Dr-jos leidinys Nr. 9. Pustl. 288. Druvais audeklo aparais. Kaina \$1.25.

Įžanga j Politinę Ekonomiją — klausimuose ir atsakymuose. Parašė A. Bogdonov. Vertė V. Tauras. „Laisvės“ spauda ir turtas, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Pustl. 240. Druvais audeklo aparais. Kaina nepažymėta.

Du Broliu — komedija viename akte. Parašė Labich. Vertė Seinis. Spauda „Dirvos“, 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Pustl. 36. Kaina 15c.

Economic & Financial Condition of the Lithuania Republic — at the beginning of 1922. Išleido Lietuvių Informacijų Biuras, 10, Palace Gate, Kensington, London, W. 8. Pustl. 57. Kaina nepažymėta.

The Home of the Indo-European. Parašė Harold H. Bender, Princetono universiteto Indo-Germanų filologijos profesorius. Išleido Princeton University Press. Pustl. 57. Druvais audeklo aparais, su viso pasaulio naujausiu žemlapiu. Kaina 1 dol.

Šioje brošiurėlėje prof. Harold H. Bender, kuris jau yra lietuviams gerai žinomas savo studijomis lietuvių kalbos, daro išvadas iš kur pačina Indo-Europeanai. Šioje brošiurėlėje prof. Bender skiria ir lietuvių kalbai atitinkamą vietą ir žemlapyje Lietuvą pažymi pilnam jos teritorijos sąsstate.

Lietuvių Leidiniai. Kelionė Aplink Pasaulį per 80 Dienų. Parašė Jules Verne. Vertė J. Balčikonis. 12 teksto paveikslėlių ir viršelį piešė P.

Kalpokas. Išleido Martynas Yčas, Kaune. Pustl. 228. Kaina 1 dol. Amerikoje šitas puikus veikalas galima gauti: V. K. Račkauskas, 294 8-th Ave., New York City.

Kaunas — atvaizda paveikslais žymesnių Kauno vietų ir namų Fotografavo ir išleido Al. Balsys. Po paveikslais padėti lietuviški, angliški ir fransuziški paaiškinimai. Taipgi pradžioje šito albumo patalpinta visose minėtose kalbose Kau no miesto trumpa istorija, kurią parašė Vaišgantas. Telpa 50 paveikslų. Pustl. 62. Kaina 1 dol. Amerikoje galima gauti pas V. K. Račkauską, aukščiau paminėtu adresu.

Ekonominio Rusijos Gyvenimo Bruožai. Parašė V. Stepukas. „Varpo“ Bendrovės leidinys Nr. 3, Laisvės Alėja 60, Kaunas. Pustl. 64. Kaina 30c. Amerikoje galima gauti pas V. K. Račkauską, aukščiau nurodytu adresu.

Vasarojas — varpiniai ir ankštiniai javai. Parašė agron. J. Kriščiūnas. „Varpo“ Bendrovės leidinys Nr. 15, Laisvės Alėja 60, Kaune. Mažo formato brošiurėlė, pustl. 62. Kaina nepažymėta.

Zieminiai Javai. Parašė agron. J. Kriščiūnas. „Varpo“ Bendrovės leidinys Nr. 7, Laisvės Alėja 60, Kaunas. Mažo formato brošiurėlė, pustl. 40. Kaina nepažymėta.

Sokratas — didis graikų išminties vyras. „Varpo“ Bendrovės leidinys Nr. 2. Pustl. 20. Kaina nepažymėta.

Kaip Vaisinius Medelius skiepyti? Parašė kand. agr. J. Kriščiūnas. „Varpo“ Bendrovės leidinys Nr. 21. Pustl. 24. Kaina nepažymėta.

Apsakymėliai iš Gyvulių Gyvenimo (su 21 paveikslėliu). Parašė N. Rubakin. Vertė J. Norkus. „Varpo“ Bendrovės leidinys Nr. 13. Pustl. 110. Kaina nepažymėta.

Auka ir Paštas — dvi dramos. Parašė Rabindranatas Tagore. Vertė J. Pronskus. „Varpo“ Bendrovės leidinys. Pustl. 86. Kaina nepažymėta.

Palydovas, arba kas reikia žinoti kiekvienam lietuviui grįžtančiam Tėvynėn. Nepažymėta nei leidėjų, nei kainos. Vienok yra labai naudinga informacijų knygelė, kurioje telpa daug reikalingų informacijų apie Lietuvos valstybę. Taipgi telpa Lietuvos ir Kauno miesto žemlapiai. Pustl. 96. Druvais audeklo aparais. Galima nusipirkti šiuo adresu: Majoras Merkys, Mickevičiaus gatvė Nr. 12, Kaunas.

Redakcijos Atsakymai.

K. Liutkui, Baltimore, Md. Ačiū už korespondenciją! Idėsimė sekantin „Tėvynės“ num. Tačiau prisiųstų rezolucijų kopijos neįskaitomos. Jei prisiųstumėt aiškesnes, tai patalpintume.

L. Dainiui, Kaune. Eilutės persilpnos — spaudai netinka.

Kalnas Marey turi 5,344 pėdas aukščio. Tai yra aukščiausia vieta New Yorko valstijoje.

1892-1893 metų žiemą New Yorke nupuolė 77.6 colių storumo sniego, kas sudaro arti 13 pėdų aukštumo. Sekantis didžiausias prisnigimas buvo 1894 metais, kuris siekė viršiaus šėšių pėdų gilio, nes prisnigo 37.9 colius storumo.

Iš 10,385,227 New Yorko valstijos gyventojų, 1,795,383 gyvena žemdirbystės apylinkėse, mažesniuose nei 2,500 gyventojų kaimeliuose ir ukiuose.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleviaiguzikėliai
 VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli Auksiniai, po \$1.50
 Mažesni Auksiniai 1.00
 Paaukuoti 50

MOTERIŠKI SU SPLKUTĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli auksiniai po \$1.50, mažesni auksiniai — po \$1.00; paaukuoti — po 50.
 Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisiųsti 10c. persiuntimui registruoto laiško.

SLA. kp. antspaudospečetis

Guminės Antspaudos su atramento paduškele — po \$3.00
 Geležinės Pečetis, išpaudžiamos j popierą \$5.00

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams — po 50c.
 Kvitų knygelės pinigų priėmimui — po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo aparais su raktu ir 75 lakštais parsiduoda tiktai už \$2.00.

Siunčiant pinigus j Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokesčiais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekviena kuopa privalo pasirupinti ingyti viršui pabriežtus kuopoms butinai reikalingus daigtus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siųsti sekretoriaus adresu:

P. JURGELIUTĖ
 307 W. 30-th St.,
 NEW YORK, N. Y.

ZMONIU SVEIKATA

NAMU IGIENA.

Ivairus Patarimai.

Rašo Dr. S. BIEŽIS.

Buto brangumas, jo puošnumas toli ne visados eina greta sveikumo. Namu vidū galima užkrauti brangiausiais rakan-dais, grindis iškloti gražiausiais kaurais, langus nukabinti įvairiausiais padabini-mais, o tuo tarpu sveikatos žvilgsniu šitie visi gramozdai yra žalingi. Iš kitos pusės, paprasti kambariai su keleta rakan-dų šmoutų, bet dideliais langais, per kuriuos gaivi-nanti saulės spinduliai įeina visą dieną,— pilnai atsako sveikatos reikalavimams. Turtas nevisuomet laiduoja gražią sveika-tą. Žmogus kad ir neturtingai gyvendamas, bet žinąs ir praktikuojąs igienos prin-cipus dažnai toli pralenkia savo sveikata aną turtuolį.

Amerikoj kaip ir kitose šalyse yra nuo senai išgyvenęs paprotys, iškloti kambarių grindis įvairių-įvairiausiais kaurais (kar-petomis). Estetiniu žvilgsniu maloniai at-rodo, bet sveikatos reikalavimams kartais skaudžiai prasižengia. Tiesa, kaurais vaikščioti minkščiau, tykiausiai bei atrodo „poniščiau“. Štai kame rimta kritika randa vietos. Kauruose sugula nemažai dulkių, atnešamų vėju per atdarus langus arba červerykais atėjus iš lauko. Bevaikš-čiojant jais su kiekvienu žingsniu sukeliama tam tikras skaičius dulkių, kurių ne-mažai įsigauna nosin ir plaučiuosna. Ka-dangi tose dulkėse visada randama perų gaminančių įvairias ligas, tai jie (perai) įsigavę kuman ir radę tinkamą dirvą su-sargdina žmogų tula liga. Neišmananti šeimininkė dar blogiau padaro šluodama kaurus šluota. Tokis šlavimas sukelia di-džiausius debesius dulkių, kurių jį pati ne-mažai suosto, o likusios vėl sugula ant to paties kuro bei rakan-dų. Taigi šlavimu visai nepasiekiamas tikslas. Kaurus išvalyti tėra du būdai: vienas, išnešus laukan atsakančią išdaužyti, o antras, elektriki-niu valytoju, kuris sutraukia gana atsa-kančią dulkes. Kaurus reikia, vienokiu ar kitokiu būdu, bent sykį valyti savaitėj, bet niekad nesūtioti šluota. Dar geriau ir pigiau, nors ne taip gražu, visai kaurų neturėti. Tinkamas grindų išklėjimas li-nolėja yra igieniška.

Netikęs grindų šlavimas yra netik nešvarus, bet didžiai pavojingas sveikatai. Į šį tarytum, mažą dalykėlį labai reta šeimininkė atkreipia reikiamos dėmes. Mat, kaip nuo senų senovės papratusios bile kaip po aslą pasišvaistyti, taip ir dabar nepamiršta tą nelemtą paprotį. Štai kame visas žalingumas slepiasi: šluojant sausas grindis sausa šluota sukeliama daug dulkių, kurios vėliaus nugula tai ant ra-kandų, tai ant tų pačių grindų. Taigi ši-tokis šlavimas nepasiekia tikslo, nes neprāšalina dulkių. Tačiau visų svarbiausia yra, kad nemažai tų dulkių kaip pati šlavėja, taip visi kiti ešą kambarį sutraukia plaučiuosna bekvėpuojant. Gi tose dulkė-se randasi įvairių bakterijų, kurių tulos gamina ligas. Sykiu su dulkėmis, supran-tama, ikvėpuojama nemažai bakterijų, ku-rios, radusios tinkamą dirvą, smarkiai be-siplatindamos pagamina vienokią ar kito-kią ligą. Tokia liga aprkretė žmogų ne kas kitas, kaip tik neišmanė šlavėja. Sausas šlavimas ypatingai yra pavojingas ma-žiems vaikams.

Yra keletas šlavimo būdų, kurie negre-sia jokio pavojaus ir nuosekliau darbą at-lieka. Pirm šlavimo galima pabarstyti drėgnų piuvėnų arba tam tyčia padaryto mišinio šlavimui, kas taip sakant, sugeria dulkes ir neduoda kilti oran. Taipgi, yra praktiška kadir pašlapinti šluotą arba ją apvynioti šlapiu ryzu. Kur grindys var-nišuotos, bene bus geriausia apvynioti šluotą aliejuotu ryzu arba išgyti tam tyčia padarytą šluotą iš skudurų, kas reikia pirm šlavimo truputį aliejum pavilgyti. Pastarasis šlavimas pilnai saugus, ką kiek-viena šeimininkė gali labai lengvai atlikti. Tik reikia supratimo bei noro.

Sausas šlavimas reiškia nuoširdų už-kvietimą ligos stubon. Kas nepageidauja tokios viešnios — ligos, tegul vengia ne igieninio šlavimo.

Kiekvienai šeimynai būtina reikia tu-rėti blekinę ar cimentinę dėžę sklandžiai uždaroma krauti visokias valgio atmatas. Mesti atmatos elon arba neuždaryton dė-

žen yra labai nešvarus bei nesveikas paprotys. Vasaros metu taip išmestos atma-tos puva, kas pagamina nemalonų kvapą. Taipgi panašios vietos labai tinkamos mu-sėms perėtis. Reikia kiekvienam žinoti, kad musės labai pavojingi sveikatai sut-vėrimėliai, kurie žmones apkrečia įvairio-mis ligomis. Visada pigiau ir nepalygina-mai sveikiau įsitaisyti gera, sklandžiai už-daroma atmatoms krauti dėžę.

Žmonės dar nėra pratę užlaikyti ran-kas švariai, ypač valgant. Reikia žinoti, kad asmuo rankomis čiupinėja visokius daiktus, nuo kurių prikimba prie pirštų įvairių bakterijų. Valgant arba šiaip jau pirštus dedant burnon, tos bakterijos įsi-gauna kuman ir prie tinkamų aplinkybių apsargdina žmogų. Reikia įsidirbti pap-rotys plauti rankas su muilu ir vandeniu prieš kiekvieną valgi, kaip kad kas rytą atsikėlę prausiamės.

Šitie dalykėliai iš paviršiaus žiurint atrodo menkos vertės, bet ištikrųjų yra atbulai. Kuomet jaunas žmogus smarkiai suserga ir net mirtis grėsia, tuosyk nebēr juokų, ir dažnai vėlu kas bedaryti. To-kios ligos ir mirties tankiai galima išvengti praktikuojant igienos taisykles, su ku-riomis daug lengviau susipažinti ir jas pil-dyti, negu išvengiamus skausmus kęsti. Kam sveikata brangi, tam igiena nesveti-ma.

PASTABOS.

Dirbtiniai dantys lyginasi medinei ko-jai. Sergėk savo dantis nuo sugedimo taip, kaip rankas ir kojas nuo sulaužymo.

Pereitą metų Chicagoj mirė devyni iš kiekvieno šimto kudikių nesulaukę vieno meto amžiaus. Tai pastebėtinai augšta skaitlinė. Didžiausia priežastis taip didėlio kudikių mirtingumo — nemokėjimas jų valgydinti. Butų labai naudinga, kad busiančios motinos iš kalno pasimokintų kaip mažutėlius maitinti bei auklėti.

Europoj išdykusios moteris maudosi hennoj (lavsonijos lapų dažuose), nupar-vavimui odos tamsiai rusvai. Kitos išbrai-žo „dailės taškus“ ant skruostų. Tas yra pamėgdžiojimas laukinių žmonių, indijo-nų, kurie parvuodavosi raudonai, rudai ir kitaip. Naturalė, tyra odos parva gražes-nė už visokius dažus.

New Yorko valstijoj prasta maita (malnutricija) padidėjo daugiau, negu tris sykius. Priežastis to yra blogi dantys. Prastas maitinimasi — tai pamatinė prie-žastis visokių ligų.

Širdies ligos dažnai paeina nuo užsi-krėtimų burnoje. 1915 m. mirė 105,202 nuo širdies ligų. Burnos igiena gali suma-žinti tą mirtingumą.

(Iš „Gydytojas“)

AR MES GALIM ŠIMTO METŲ SULAUKTI?

Dr. St. Smithas, organizatorius „Ame-rican Public Health Association“ ir pir-mas prezidentas tos organizacijos tvirtina, kad galima sulaukti šimto metų. Jis nėra senas didas: aklas, kurčias, suvaikėjas, bejėgis. Anaipol ne! Jis tikrai veiklus gydytojas. Jis visada nenuilstančiai dir-ba, kad pagerintų žmonių sveikatingumą. Jis yra pionierius viešos žmonių sveikatos. Penkdešimtmetis atgal, kada Dr. Stap. Smith'as sukūrė „American Public Health Association“, buvo pirmu jos pre-zidentu ir išauklėjo ją iki galingos tvirtos Valstybinės organizacijos. Praeitame lap-kričio mėnesy, mieste New Yorke, celebra-vo penkdešimtinių jubilėjų savo darbuotės. Jis dėvėjo prikabinatą medalį ant kairės pusės krutinės, ant kurio atatinamas pa-rašas išreiškė jo nuopelnus. Buvo jis tarp daugelio svečių „jaunas senis“ — ne-sudiedėjęs, nesuvaikėjęs, bet jaunas ener-gingas vyras, nors ir buvo pabaigęs 100 metų savo amžiaus.

Kaip pasiekti galėjo tokį amžių ir kaip mes lietuviai turim gyventi, kad su-laukti tokios giliios senatvės? Skaityk ir platink „Gydytoją“, nes kiekviename „Gydytojo“ numery yra aiškinama apie sveikatos užlaikymą. Tik \$1.00 metams. Adresas: „Gydytojas“, 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. A. L. Graičiūnas.

JOHN F. LOPATTO
Attorney and Counselor-at-Law
SLA. Advokatas-Patarijas,
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

Phone — Calvert 3210
I. B. Bronshas, M. D.
Ofiso valandos:
Nuo 7 iki 8:30 vakare.
Nedėlioje nuo 2 iki 3 po pietų.
615 COLUMBIA AVE.,
BALTIMORE, MD.

Istorinis Dokumentas apie Lenkus

„SANDARA“ spausdina labai svarbų istorinį dokumentą apie lenkus, tai yra LIUBLINO SEIMO DIENYNAS. Tame dokumente, to laiko žmonių užrašais, parodoma, kaip lenkai apgavo lietuvius, kaip prievarta ir žulikyte ant-metė ant Lietuvos Liublino Unija, kurią ir dabar jie bando atsiremti, užpuldinėdami LIETUVĄ.

Kiekvienas Lietuvos privalo susipažinti su tuo dokumentu, todėl skubinai užsirašykite savaitinį laikraštį „SANDARA“.

Prenumerata metams \$2.50, pusė metų \$1.25, i Lietu-vą \$3.00. Laiškus su užsakymais reikia siųsti šiuo adresu: S A N D A R A.

327 E Street, So. Boston, Mass.
Pastaba. Kas užsirašys „SANDARA“, prisiųsdamas iš- kirpęs šį paskelbimą, gaus dovaną FAUSTO KIRŠOS elių knyga AIDU AIDUŽES, kuris šiaip perkant kainuoja 50c.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jauni-mas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siųskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną mūsų knygų sa-vo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pa-siųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AISOPO PASAKOS, — didelė kny-ga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atke-liauti, 288 pusl., kaina \$1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikro-jo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00

Kas ims visas tris knygas, **GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00**. Užsakymus su pinigais siųskite Centru šiuo adresu: **LITHUANIAN ALLIANCE OF AM., 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.**

T Ē M Y K I T Ē !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluo-tas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pa-žangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsi-sakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina.....\$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Ad-ministraciją šiuo adresu:

“TEVYNĖS” ADM.,

307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 pa-veikslų, 301 pasakų. Tinkami pamo-kinimai seniems, jauniems ir mažiems. Popierios apdaruose tik\$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

Galima Gauti Sekan-čios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 1.00
Aprauda ir Pašalpa — pusl. 32 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Japonų Konstitucija — pusl. 31 10c.
Kas iš Kur Pareina? 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Anglai .. 20c.
Kelionė į Sidlavą — pusl. 48 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos Pasekmės 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos

Karės Metu pusl. 102 35c
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 20c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 10c.
Pasninkai Lietuvoje — pusl. 16 05c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 20c.
Perspėjimas apie šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais 2.00
Susiprato — 64 pusl. 20c.
Trachoma — Prie šviesos — pusl. 100.... 20c.
Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Dvi Seseri — 4-rių aktų tragiška drama .. 50c.
Pavoktas Kudikis — Tragedija trijuose aktuose 40c.
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija 35c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 \$1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos —pusl. 172 50c.
Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200.
Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 1.00

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Amerikos Bankierių Suvažiavimas.

Pereitą savaitę, Commodore viešbutyje, New York'e, įvyko Amerikos Bankierių Draugijos metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 9.500 delegatų ir svečių. Šitas bankierių suvažiavimas buvo didžiausias ir svarbiausias, kokį tik kada ši bankierių draugija turėjo. Buvo atitykęs net Anglijos bankierių oficialus atstovas.

Šiame suvažiavime bankieriai svarstė ne tik Amerikos finansinius reikalus, bet taip pat svarstė ir Europos padėtį. Kad stabilizavus pasaulio finansinę padėtį, bankieriai pataria Santarpei sumažinti valstybių skolas ir jų išmokėjimą pratešti užgesianam laikui, nes šiandien tik viena Anglija galinti savo skolas išmokėti, o visos kitos šalys užsienio skolų ne tik kad negali išmokėti, bet jos eina prie galutinio bankruto, prislegtos skolų našta. Tarpe kitų organizacijos reikalais nutarimų, suvažiavimas pasmerkė praktikuojamus bankų skyrių steigimus.

New Yorko Įkainavimas.

New Yorko miesto taksų ir įkainavimo komisija jau paskelbė, jog šiais metais višas New Yorko miesto nejudomas turtas (budinkai ir žemė) įkainuota \$11.262.171.927 vertybės. Kadangi taksų mokėjimui įkainavimai darosi daug žemesne kaina tikrosios turto vertės, tai reikia suprasti, kad New Yorko mieste nejudomas turtas išneša kelis bilionus dešerių daugiau, negu įkainavimo komisija skelbia.

Taipgi sulig komisijos pareiškimo pereinatis metais pastatyta New York'e 29-359 nauji budinkai, kurių didesnė pusė yra gyvenamais namais.

Mažiausiai Mirimų.

New Yorko miesto Sveikatos Komisionierius Dr. Copeland praneša, kad paskutinę rugsėjo savaitę buvę mažiausiai mirtingumas mieste nuo pat tų laikų, kai pradėta mirimai rekorduoti. Per visą rugsėjo mėnesį buvę mirimų 4.218; pereinatis metais tuo patim laikui buvo mirimų 4.422.

New Yorko Darbininkai Pasmerkė Daugherty.

New Yorko Centralinų Amatinių ir Darbininkų Taryba, atstovaujanti 750.000 organizuotų darbininkų, savo posėdyje, Beethoven salėje, pakalbėjęs Amerikos Darbo Federacijos prezidentui Gompersui, išnešė rezoliuciją pasmerkiančią Suvalst. prokuroro Daugherty išimtą drausmę prieš streikuojančius gelžkeličius.

Šioji Taryba taipgi užgėrė raportą Valstijos Darbo Federacijos suvienytos įstatymo komisijos, kuriame pripažįstama, kad demokratų partijos konvencijos priimtas pagrindas sekamose rinkimuose daug geriau atsaiko organizuotų darbininkų nusistatymui, negu republikonų partijos konfencijos priimtasai pagrindas.

Butėno Koncertas.
Subatoje, spalio 14 d., 8:30 val. vakare, McCaddin salėje, Brooklyne, įvyks Amerikos lietuviams gerai žinomo dainininko J. Butėno koncertas.

Kiekvienam Amerikos lietuviui, girdėjusiam J. Butėno dainavimą, kaip stambaus dainininko, atbalsis pasilieka garsėjantis ant ilgai. Per pusantrų metų J. Butėnas neturėjo progos dainuoti Brooklyne ir apylinkėse, nes nepraleisdamas nė mažiausios progos, lavinosi dainavimo „New England Conservatory of Music“, Bostone. Jo balsas padarė milžiniškų permainų; girdėjusie pirmiausia dainuojant, stebėsis jo balsu dalyvaus ir vietiniai sekanti dainininkai: F. Moruk, baronas; H. Aušriūtė, mezo-sopranas; M. Česnavičiūtė, sopranas; K. J. Kiaučianus, tenoras.

Aukščiau suminėti dainininkai taipgi be perstogės lavinosi dainavimo ir pažengė didelį suolį pirmyn. Kiekvienam vertėtų atsilankyti į šį puikų koncertą ir tuomi paremti besilavinantį jauną dainininką, nes tikiečių kainos gana populiariškos — nuo 50c. ligi dolerio.

New Yorko Agitacijos Savaitės.

Pereitą savaitę New York'e buvo taip vadinama „gaisrų išvengimo savaitė“. Buvo visur varoma agitacija, kad kiekvienas miesto gyventojas laikytų savo pareigą saugotis, kad iš jo kaltės niekuomet nekiltų gaisras. Yra manoma, kad Suvalst. butų galima žymiai sumažinti gaisrų nelaimės, jei tik kiekvienas pilietis pasistengtų tinkamai pasisaugoti su ugnimi.

Šią savaitę, spalio 8 d., prasidėjo vėla taip vadinama „apsisaugojimo savaitė“. Šios savaitės metu yra varoma agitacija, kad kiekvienas miesto gyventojas saugotų savo sveikatą ir gyvybę ir kartu saugotų ir kitų žmonių gyvybę ir sveikatą, nes niekur nėra tiek sužeidimų ir užmušimų, kaip New York'e. Ypač automobilių pasižymi mažiau atsargių žmonių užmušimais.

Pirma diena „apsisaugojimo savaitės“ praėjo be jokio sunkaus susižeidimo ar kitos nelaimės. Pereitais metais pirmutinę „apsisaugojimo-savaitės“ dieną buvo nemaža nelaimių su 12 užmušimų.

Išvažiavo Lietuvon.

Spalio 2 d. atsilankė „Tėvynės“ redakcijon audimo bendrovės „Rubas“ generolis sekretorius Jurgis Stungis iš Chicago, kuris spalio 3 d., laivu „Aquitania“, išvažiavo Lietuvon, kad užimti knygvedžio vietą prie minėtos bendrovės įstaigų Lietuvoje.

Paaiškina Biznio Poziciją.

Dabar tenka sužinoti iš pačios Universal Chemical Korporacijos pranešimo, ko kią ji biznio propoziciją turi. Štai kaip yra sakoma viename iš korporacijos pranešimų:
„Tarp tų turty yra auk-

sas, varis, švinas, turtinga anglis, brangieji akmėnys, petroleumas, salamoniakas, glauber druska. Šituos turty surado širdy Azijos ir juos ten ištyrė inžinierius L. Radziukynas, kurs buvo vyriausiu vedėju vienos turtingiausių vario kompanijų Sibire.

„Mes esame prisirengę paimiti šituos visus milžiniškus turty su lietuvių rankas pagal mūsų išdirbto pleno. Pirmiausia bus imamas salamoniakas, kurio turime surastus didelius plotus, o kurio vienas tonas čia Amerikoje yra vertas apie \$300. Pelno ant kiekvieno tono gali būti nemažiau kaip \$200.“

Atsižvelgiant į tai, kad šitos korporacijos ir šitos biznio propozicijos prieaikyje stovi toki žmonės, kaip adv. K. Jurgelionis, kuris, mūsų įsitikinimu, niekuomet neis tuo keliu, kad atnešus skriaudos lietuviams, galima manyti, kad šita biznio propozicija yra ganarimtu dalyku ir ateityje gali atnešti nemažos naudos minėtos korporacijos akcininkams.

GERIAUSI CIGARETAI

BANKAS SU SIELA

Jei Tu esi mažas ar dides sumos depozitorius

apturėsi tokį pats draugišką, mandagų ir prielankų patarnavimą visuose mūsų bankuose. Mes kviečiame Tamstą atidaryti sąskaitą šioje tvirtoje įstaigoje, kurios turtas siekia virš \$30,000,000.

4% mokama ant \$5.00 ir daugiau.
\$1.00 atidaro sąskaitą.
Pinigai padėti iki 3 d. mėnesio neša nuosimtį nuo 1 d.

Atidaryk taupumo sąskaitą šiandien mūsų bankoje, kuri randasi arčiausia Tamstos arba darbo vietos.

BROOKLYN
327 Havemeyer St.
710 Grand St.
774 Broadway
84 Broadway
33 Grand St.

QUEENS
1896 Myrtle Av., Ridgewood

MANHATTAN
48 Eighth Ave.
139 Broadway

Kada ir Kaip Privalot Penėti Savo Kūdiki?

Pavalgydykite savo kūdikį ne vien tik laiku, bet ir saugiai. Jeigu jūs negalite žindyti, neabjojokite apie mūs

Borden's EAGLE BRAND (CONDENSED MILK)

Yra labai lengvai sutaisomas. Viskas ką jūs turite padaryti, tai paimti tam tikrą mišrą "Eagle Brand" ir jis yra jau gatavas valgydinimui jūsų kūdikiui.

Iškirpkite ir prisiųskite šitą pagarsinimą Borden Company, New York ir gausite dykai lietuvių kalboje pilnus patarimus ir nurodymus, kaip jį vartoti, taipgi ir puikių kūdikių knyga.

IŠ PRIEŽASTIES IŠSIKRAUSTIMO.

Pigiaj pasiduoda geras pianas, vargonėliai, aukštas gramafonas ir daug naujų lietuviškų roly del Player Pianų. Geriausiai matyti vakarais nuo 6 iki 8 val., o šventadiniais iš ryto. Kitu laiku, sulig susitarimo.

Jonas B. Ambrozaitis,
332 So. Second St., Brooklyn, N. Y.

DRAUGYSČIŲ DOME!

„Gydytojas“ platina sveikatos dėsnius netik spausdintu žodžiu, bet jau pasirengęs skelsti sveikatos principus gyvu žodžiu: „PASKAITOMIS-PRILEKCIJOMIS“.

Draugystės, norincios tokių paskaitų, malonėkite kreiptis „Gydytojo“ Administracijon:
„GYDYTOJAS“,
3310 S. Halsted St.,
CHICAGO, ILL.

LIETUVA

WHITE STAR LINE

Iš New Yorko į Southamptoną:
Olympic spal. 14, lap. 4, gruod. 2
Homeric spal. 21, lap. 11, gruod. 9
Majestic spal. 28, lap. 25, gruod. 16
(Didžiausias laivas pasauly)

Greitas susistekimas su Baltijos uostais.

AMERICAN LINE

Iš New Yorko į Hamburgą:
Manchuria spal. 26, Mongolia lap. 9
Mianekahda (3-čia klasa) spal. 12
Susistekimai su Baltijos uostais.

RED STAR LINE

Iš New Yorko į Cherbourgą ir Antverpą:
Finland spal. 14, Kronland spal. 28
Zeeland spal. 21, Lapland lapkr. 4
Gotland (3-čia klasa) lapkr. 11
Tiktai į Antverpą.

Iš New Yorko į Danzicą:
Samland (3-čia klasa) lapkričio 8
Geras maistas. Uždarviti kambaryai. Priimanos kainos jūsų draugams, atkeliaujant į Amerika. Del informacijų kreipkitės prie vietiniu agentu arba

PASSENGER DEPARTMENT,
No. 1 Broadway, New York, N. Y.

Svedijos Amerikos Linija I LIETUVA

Greitas pasažierinis kelias nuo NEW YORKO iki LIEPOJAUS per Gothenburgą, Svediją. Pasažieriai bus transferuoti ant jurių tiesiai į Liepoją.

S. S. STOCKHOLM
Spalio 14, Lapkričio 25

S. S. DROTNINGHOLM
Spalio 28, Gruodžio 9

Trečios klasos kainos:
I HAMBURGA \$103.50
I DANZICĄ ir PILLIYĄ \$106.50
I LIEPOJĄ ir MEMEL \$107.00

Su damokėjimu \$5.00 taksoa. Trečios klasos pasažieriai turi kabinus tiktai su 2-4 lovukėm. Nereikia Svedijos pasporto vizos. Kreipkitės prie Vietinių Agentų ar Swedish American Line, 21-24 State Street, New York City.

GEORGE MATULEWICH
ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building,
810 BROAD ST., NEWARK, N. J.
Room 810

BALTIC STATES BANK
PIRMUTINIS IR VIENINTĖS LIETUVIŲ VALSTIJINIS BANKAS RYTUOSE.

Kapitalas ir perviršis — \$270,000.00
Turtas jau siekia — \$1,125,000.00

Priima Depozitus ir moka 4%. Depozitus galima siųsti per paštą.

SIUNČIA LIETUVON ir į kitas pasaulio dalis pinigų su kraštų pinigais, arba AMERIKOS DOLERIAIS. Išmoka greičiausiai ir teisingiausiai. Ligi 1 d. liepos 1922 m. arti 20,000 žmonių kreipėsi į mus pinigų siuntimo reikalais, TAS PARODŲ, KAD ŽMONĖS PASITIKI BALTIC STATES BANKU. Pasitikėjima mes išdirbome teisingumu, sąžiningumu ir draugiškumu.

PARDUODA LAIVAKORTES I LIETUVA ir iš Lietuvos ant visu laivų linijų ir konstruoliausiai prižiūri, kad keleiviai turėtų smagę ir gera kelionę.

BANKAS ATDARAS kasdien nuo 9 val. ryte ligi 5 val. vakare, subatomis — ligi 7 val. vakare.

TELEFONAS: WATKINS — 2142.

Visai reikalais rašydami adresuokite šitaip:
BALTIC STATES BANK,
294 Eighth Ave., New York, N. Y.

United American Lines Inc. **Hamburg American Line**

NEW YORK — HAMBURG DIRECT

Trumpas susistekimas su visom dalim Centralės Europos. Savaitiniai išplaukimai kas Ketvergas nuo pier 86, North River, 46 St., New York, 12 val. d. Kąjutos su 2 ir 6 lovom ant visu laivų. Dideli valgymo kambaryai, saltonai ir pasivaikščiavimo deniai skiriamai 3 klasai. Ant laivų „Hansa“, „Bayern“, „Wuerttemberg“ ir „Mount Clay“ yra speciališku kajutu.

Du nauji 20,000 tonu trijų šriubu laivai RESOLUTE ir RELIANCE plauks kas antras utarninkas su 1-mos, 2-ros ir 3-čios klasos pasažieriais. Užsakymui vietos kreipkitės prie mūsų agentu arba

UNITED AMERICAN LINES,
39 Broadway, New York.

LIETUVIŲ ISTAIGA GYVUOJA 85 METAI VIENYBE

„Vienybės“ įstaiga per 85 metus siunčia pinigų į visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visu geriausių linijų ir viškuom kelevius ap-rupina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausj Amerikoje lietuviškų knygų sandėlį ir leidžia didelį laikraštį „Vienyb“ du sykia savaitėje. Prenumerata: \$2.50 metams. Visi kreipėsi į „Vienyb“ kitur niekad os nebeskreipia. Visais reikalais rašykite:

VIENYBĖ,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISLIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:
Prezidentas — St. Gegužis,
Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas,
177 Slocum St.,
Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė,
307 W. 30-th St.,
New York City.

Iždininkas — T. Paukštis,
13 Mill St., Pittston, Pa.
Iždo Glob. — J. M. Danielius,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Iždo Glob. — K. Varašius,
c/o All Nations Deposit Bank,
Pittsburgh, Pa.

Dr. K. Vot. — Dr. F. Matulaitis,
8709 Jos. Campan Ave.,
Detroit, Mich.

KONTOLES KOMISIJA:
B. Saloveičikas,
174 E. Main St.,
New Britain, Conn.

J. Stankevičius,
300 Hazle Ave.,
Wilkes Barre, Pa.

A. M. Augunas,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

APSVIETOS KOMISIJA:
V. K. Račkauskas,
294 — 8-th Ave.,
New York, N. Y.

Dr. J. J. Kaškiaučius,
341 Walnut St.,
Newark, N. J.

T. Dundulis,
2447 N. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

ISTATŲ KOMISIJA:
K. Gūgis,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. Jurgelionis,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Z. Puišutė,
253 Broadway,
So. Boston, Mass.

FINANSŲ KOMISIJA:
A. F. Bredickas,
Shenandoah Trust Co.,
Shenandoah, Pa.

M. W. Bush,
294 — 8-th Ave.,
New York, N. Y.

A. Ivaškevičius,
1622 Columbia Rd.,
So. Boston, Mass.

SVEIKATOS KOMISIJA:
Dr. I. Bronušas,
615 Columbia Ave.,
Baltimore, Md.

Dr. J. Jonikaitis,
3732 Michigan Ave.,
Detroit, Mich.

Dr. E. G. Klimas,
2538 E. Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:
J. Bulota,
1816 So. 13-th St.,
Springfield, Ill.

J. K. Maziukna,
1434 Sheffield St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

L. Savickas,
430 Leggett St.,
Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA:
P. Jurgeliutė,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

P. Petraitienė,
3237 Auburn Ave.,
Chicago, Ill.

E. Mačinskienė,
3126 Lowe Ave.,
Chicago, Ill.

SUSIVIENIJIMO STOVIO, SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA:
J. Katkauskas,
7711 Lockyear Ave.,
Cleveland, Ohio.

A. Apanaitis,
207 Moore St., Westville, Ill.

K. Skužinskas,
216 So. 17-th St., Herrin, Ill.